

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως τοῦ Ὁσίου Συμεῶν (12ῃ Μαρτίου)

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν
Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου

Λόγος Ἐγκωμιαστικὸς

εἰς τὸν ἐν Ἁγίοις Ὅσιον καὶ Θεοφόρον Πατέρα ἡμῶν
Συμεῶν τὸν Νέον Θεολόγον *

Εὐλόγησον, Πάτερ.

1. Σήμερον κοινὴ χαρὰ εἰς πάντα τὸν κόσμον ἀνέτειλε· σήμερον εὐφροσύνη μυστικὴ εἰς τὴν οἰκουμένην ἐξέλαμψε· σήμερον ἀγαλλίασις πνευματικὴ πᾶσαν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν κατέλαβε. Τίνος ἔνεκεν; καὶ διατί; Διὰ τὴν φαιδρὰν ἑορτὴν καὶ διὰ τὴν λαμπρὰν τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου πανήγυριν. Χαίρει μὲν γὰρ οὐρανὸς ἄνωθεν καὶ ὅλη ἡ θριαμβεύουσα Ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων πανηγυρίζει μὲ ὅλα τὰ τάγματα τῶν Ἀγγέλων, μὲ τὰ συστήματα τῶν Πατριαρχῶν καὶ Προπατόρων· μὲ τὸν θίασον τῶν Προφητῶν, μὲ τοὺς χοροὺς τῶν Ἀποστόλων, μὲ τοὺς δήμους τῶν μαρτύ-

ρων, μὲ τὰ πλήθη τῶν Ἱεραρχῶν καὶ Θεολόγων· μὲ τὰς χοροστασίας τῶν ὁσίων καὶ μὲ τὰ στίφη ὄλων τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαίων καὶ ἁγίων τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, ἐπειδὴ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἔχει καὶ ἀπολαμβάνει τὴν μακαρίαν ψυχὴν καὶ τὸ θειότατον πνεῦμα τοῦ ἱεροῦ Συμεῶν ὀλολαμπῆς καὶ ὀλόφωτον.

2. Χαίρει δὲ ὁμοίως καὶ ἡ γῆ κάτωθεν καὶ πᾶσα ἡ στρατευομένη Ἐκκλησία τῶν Ὁρθοδόξων πανηγυρίζει μὲ ὅλας τὰς τάξεις τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Ἀρχιερέων, τῶν Ἱερέων, τῶν μοναζόντων, τῶν Βασιλέων, τῶν συγκλητικῶν, τῶν ἀρχόντων καὶ πάντων τῶν λαῶν, ἐπειδὴ κατέχει ἐν ἑαυτῇ ὡς θησαυροὺς πολυτίμους, ὡς κειμήλια λιθομαργαρόχρυσά καὶ ὡς πλοῦτον πνευματικόν, καὶ ἐντρυφᾷ καὶ ἀπολαμβάνει τὰ θεόπνευστα καὶ φωτολαμπῆ καὶ μελίρρυτα τοῦ Συμεῶνος συγγράμματα. Καὶ διὰ τῆς κοινῆς ταύτης χάριδος τοῦ οὐρανοῦ ὁμοῦ καὶ τῆς γῆς δοξολογεῖται παρὰ τῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων ἡ ζωαρχικὴ καὶ παναγία Τριάς, ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁ τῶν ὄλων Θεός, ὁποῦ ἐχαρίτωσεν, ὁποῦ ἐδόξασε καὶ ὁποῦ ἐμεγάλυνε τὸν ἑαυτοῦ ἅγιον Συμεῶν, καὶ ἐπὶ γῆς ὄντα μὲ τόσα ὑπερφυσικὰ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον χαρίσματα, καὶ μεταστάντα ἐν οὐρανοῖς μὲ τόσας ἀπορρήτους δόξας τῆς μακαριότητος.

3. Διὰ τοῦτο ἄς χαρῶμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον πνευματικῶς, ἀδελφοί, ἄς κροτήσωμεν μὲ ὕμνους καὶ μὲ ᾄσματα πνευματικὰ καὶ ἄς ἐπαινέσωμεν τὴν πάνσεπτον ἑορτὴν καὶ χαρμόσυνον μνήμην τοῦ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν, διατὶ αὐτὸς ὄχι μόνον εἶναι δίκαιος—ἡ δὲ τῶν δικαίων μνήμη πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἐγκώμια, ὡς εἶπεν ὁ Σολομῶν· «Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων»^α—, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη καὶ σοφὸς καὶ θεολόγος μέγας. Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ θεολόγοι πρέπει παρομοίως καὶ αὐτοὶ νὰ ἐγκωμιάζονται κατὰ τὸν αὐτὸν Σολομῶν λέγοντα· «Στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός»^β.

4. Ἐὰς συνευφρανθῶμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν ἄνω καὶ θριαμβεύουσαν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν τῶν πρωτοτόκων, συγχαίροντες διὰ τὴν ἀνεκκάλυπτον δόξαν καὶ διὰ τὰ ἀεννόητα καὶ ἀπόρρητα ἀγαθὰ τῆς μακαριότητος, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη», κατὰ τὸν Παῦλον^γ· τὰ ὁποῖα ἀπύλασε σήμερον ἡ θεοειδестаτὴ καὶ φωτόμορφος τοῦ

ιεροῦ Συμεῶνος ψυχῇ, καὶ χαίρει καὶ εὐφραίνεται μὲ ὅλα τὰ ἄυλα πνεύματα τῶν μακαρίων περὶ τὸν θρόνον τῆς τρισηλίου Θεότητος.

5. Ἦς συνευφρανθῶμεν καὶ μὲ τὴν κάτω στρατευομένην ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίαν τῶν Ὀρθοδόξων, συγχαίροντες μὲ αὐτὴν διὰ τοὺς πνευματικούς θησαυροὺς τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου ὁποῦ ἀπῆλαυσε, μᾶλλον δὲ ἄς ἐντρυφήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, καὶ ἄς ἀπολαύσωμεν τοὺς τοιοῦτους πνευματικούς θησαυροὺς μελετῶντες τοὺς λόγους τοῦ θείου Συμεῶνος ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα καὶ ὁμοιωθῶμεν μὲ τὸν γραμματέα ἐκεῖνον ὁποῦ ἀναφέρει ὁ Κύριος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ λέγων· «Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά»^δ. Καινὰ μὲν ὀνομάζων τὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης νοήματα, παλαιὰ δὲ τὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα πλουσίως εὐρίσκονται μέσα εἰς τὰ τοῦ Ἁγίου συγγράμματα, καὶ πλουσίους ποιοῦσι τοὺς ταῦτα ἀναγινώσκοντας. Καί, ἐπάνω εἰς ὅλα, ἄς συλλέξωμεν ἀπὸ τοὺς λειμῶνας τῶν θείων γραφῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἱερῶν Πατέρων ἄνθη ὡραῖα καὶ ῥόδα πανεύοσμα, νοήματα δηλαδὴ θεολογικὰ καὶ λόγια πνευματικά, καὶ ἐκ τούτων στέφανον μικρότατον πλέξαντες ἄς στεφανώσωμεν μὲ αὐτὸν τοῦ ἱεροῦ πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τὴν θεολογικὴν κορυφὴν καὶ τὴν τούτου ὀσιακὴν μεγαλειότητα χρεωστικῶς ἐπαινέσωμεν ἀποδεικνύοντες, ὅτι αὐτὸς διεπέρασεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς καὶ τὰς τάξεις τῶν σφζομένων καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν τοῖς ἀνθρώποις δυνατὴν τελειότητα.

6. Εἰς ἕξ βαθμοὺς καὶ τάξεις ἡμποροῦν νὰ μοιρασθοῦν ὅλοι οἱ σφζόμενοι. Καὶ πρῶτος μὲν βαθμὸς εἶναι, ὅταν διὰ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς κολάσεως φυλάττη τινὰς τὰς θείας ἐντολάς, ὡσὰν δοῦλος· δεύτερος δέ, ὅταν τις φυλάττη τὰς δεσποτικὰς ἐντολάς διὰ τὸν μισθὸν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὡσὰν μισθωτός· τρίτος, ὅταν τινὰς φυλάττη τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου διὰ μόνην τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγάπην, ὡσὰν φίλος· τέταρτος βαθμὸς ἀνώτερος εἶναι, ὅταν φθάσῃ τινὰς νὰ γίνῃ υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, εἰς τὸν ὁποῖον δίδεται ὡς κληρονομία ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸ ἀποστολικὸν ἐκεῖνο «εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ»^ε. Πέμπτος βαθμὸς ὑψηλότερος εἶναι, ὅταν τινὰς ἀξιωθῆ νὰ γίνῃ ἀδελφὸς τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὴν ἀδελφότητα αὐτὴν γίνεται καὶ κληρονόμος μὲ

τὸν Χριστὸν τῆς τοῦ Θεοῦ βασιλείας, κατ' ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἀποστόλου «κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ»^Ϛ. Ἐκτος βαθμοῦς ὑψηλότατος πάντων εἶναι, ὅταν ἀξιωθῆ τινας νὰ γίνῃ μῆτηρ Χριστοῦ, κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Χριστοῦ, ὁποῦ εἶπεν· «Ἴδου ἡ μῆτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτὸς μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μῆτηρ ἐστὶ»^ζ.

Τώρα, ἂν ἡμεῖς δώσωμεν μίαν ὁμματίαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ σήμερον ἑορταζομένου παρ' ἡμῶν ἀγίου Συμεῶν, βλέπομεν ὅτι αὐτὸς ἐπέρασεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐξ βαθμοῦς τῶν σφζομένων καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν τελειότητα.

7. Καὶ **ΠΡΩΤΟΝ** μὲν βλέπομεν, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Πατὴρ ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων καὶ ὅτι διὰ τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἐφύλαξεν ὅλας τὰς ἐντολάς. Ἐφθασεν εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων **α)** διατι ἴδιον τοῦ δούλου τοῦ Κυρίου εἶναι νὰ μὴ ὀργίζεται καὶ νὰ μὴ μάχεται μὲ τοὺς ἄλλους, ὡς λέγει ὁ Παῦλος· «Δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι»^η. Τοῦτο δὲ ἐφύλαξεν ὁ ἅγιος Συμεῶν. Ἀναγινώσκομεν γὰρ εἰς τὸν βίον του ὅτι, ὅταν οἱ τριάκοντα ἐκεῖνοι ἄτακτοι μοναχοὶ σχίσαντες τὰ ράσα των, ὡς ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας, ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ μὲ ἀγρίας φωνάς, αὐτὸς ὁ ἀληθὴς δοῦλος τοῦ Χριστοῦ δὲν ὤργισθη κατ' αὐτῶν, οὐδὲ ἔκαμε μάχην, ἀλλ' ἔδειξε τόσῃν μεγάλῃν πραότητα, ὥστε ὁποῦ χαμογελῶντας ἔβλεπε τοὺς ἀπανθρώπους ἐκείνους καὶ θηριώδεις μὲ ἰλαρὸν καὶ χαριέστατον πρόσωπον. Καὶ τὸ θαυμαστότερον εἶναι ὅτι, καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ἐκεῖνοι οἱ σκληροκάρδιοι καὶ πατραλοῖαι συντρίψαντες τὰς κλειδωνίας ἔφυγον ἔξω τοῦ μοναστηρίου καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς ἓνα καὶ ἄλλο μέρος, ὁμῶς ὁ Ἅγιος ὡς δοῦλος πραῦς καὶ μιμητῆς τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἠσύχασεν, ἕως ὁποῦ μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα ἐμαλάκωσεν αὐτῶν τὴν σκληροκαρδίαν καὶ ὡς ποιμὴν ἀληθινὸς τὰ πεπλανημένα πρόβατα εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτῶν μάνδραν ἐπέστρεψε. Καὶ **β)** διατι ὁποῖος εἶναι ἀληθινὸς δοῦλος Χριστοῦ, αὐτὸς δὲν ἀποβλέπει εἰς πρόσωπα καὶ εἰς τὴν ἀρέσκειαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἀφιλοπροσώπως λαλεῖ τὴν ἀλήθειαν ἀποβλέποντας εἰς μόνην καὶ μόνην τὴν τοῦ Δεσπότη Θεοῦ εὐαρέστησιν· τοῦτο γὰρ εἶναι ἴδιον τῶν τοῦ Θεοῦ δούλων, καθὼς ὁ Παῦλος βεβαιοῖ λέγων· «Εἰ ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην»^θ.

8. Τοιοῦτον δὲ ἀφιλοπρόσωπον μᾶς ἀποδεικνύει τὸν ἅγιον Συμεὼν ὁ ἱερὸς βίος του· διατὶ καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ἀντιστέκοντο εἰς αὐτὸν ὁ τε Νικομηδείας φθονερός ἐκεῖνος Στέφανος καὶ μία ὀλόκληρος σύνοδος Ἀρχιερέων, ἐμποδίζοντες αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐορτάζη ὡς ἅγιον τὸν θεοφόρον πατέρα αὐτοῦ Συμεὼν τὸν Εὐλαβῆ, ὁ Ἅγιος ὁμῶς δὲν ἀπέβλεπεν εἰς πρόσωπα ἀνθρώπων, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρέσκειαν ἐκείνων ἐλάλησεν· ἄπαγε! ἀλλὰ ἀφιλοπροσώπως καὶ ὡς ἐνώπιον Θεοῦ ὑπεραπελογήθη. Καὶ ὄχι μόνον διὰ λόγων ἀπέδειξε, ὅτι εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ τιμᾶ καὶ νὰ ἐορτάζη τὸν θεοφόρον ἐκεῖνον καὶ πνευματοφόρον γέροντά του, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων τοῦτο ἐπληροφόρησε πανηγυρίζων μὲν τὴν αὐτοῦ ἐορτήν, προσκυνῶν δὲ τὴν ἁγίαν εἰκόνα του καὶ τιμῶν αὐτὸν ὡς ἅγιον τῆ ἀληθείᾳ μὲ ὕμνους καὶ ἄσματικὰ ἐγκώμια. Ὅτι δὲ ὁ ἅγιος Συμεὼν διὰ τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἐφύλαξε τὰς θείας ἐντολὰς καὶ ἐσοφίσθη, καὶ τοῦτο εἶναι φανερόν, διατὶ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ μισῇ καὶ νὰ ἀποστρέφεται τὴν ἀδικίαν, τὴν ὑπερφημίαν, τὰς ὕβρεις καὶ κάθε ἄλλην κακίαν καὶ παράβασιν τῶν θείων ἐντολῶν, καθὼς τὸ βεβαιώνει ὁ Σολομῶν· «Φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν»¹.

*Ὅσιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος
καὶ ὁ Ἅγιος Γέρον αὐτοῦ
Ὅσιος Συμεὼν ὁ Εὐλαβῆς.*

9. Ποῖος δὲ δύναται νὰ ἀρνηθῆ, ὅτι καὶ ὁ ἱερὸς Συμεὼν εἶχεν ἐρριζωμένον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν του καὶ διὰ τοῦτο ἐμίσησε κάθε πάθος καὶ ἁμαρτίαν καὶ κάθε παράβασιν τῶν θείων ἐντολῶν; Αὐτὸς ὁ φόβος τὸν ἐκατάπεισε νὰ ἀποστραφῆ φιληδονίας, φιλοδοξίας καὶ φιλοπλουτίας· αὐτὸς ὁ φόβος τὸν ἔκαμε νὰ συγχαθῆ σάρκα, κόσμον καὶ κοσμοκράτορα· αὐτὸς ὁ φόβος ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν ψυχὴν του κάθε ἐμπαθῆ δειλίαν καὶ φόβον καὶ τὸν ἐθέρμαινε νὰ πηγαίνῃ μόνος νὰ κάθηται καὶ νὰ ἀγρυπνῆ ὅλην τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τὰ μνήματα τῶν νεκρῶν καὶ νὰ πασχίζῃ νὰ τυπῶνῃ βαθέως εἰς τὴν φαντασίαν του τὴν μνήμην

τοῦ θανάτου, τὴν μνήμην τῆς κρίσεως, τὴν μνήμην τῆς κολάσεως, καὶ νὰ βλέπη ὡς νεκρὸν καὶ ἄσχημον κάθε ὥραϊον καὶ εὐμορφον πρόσωπον. Αὐτὸς ὁ φόβος ἐκατάπεισε τὸν θεῖον Συμεὼν νὰ πηγαίνη νὰ κλείεται μέσα εἰς τὸ ταφοειδὲς ἐκεῖνο μικρὸν κελλάκι, ὁποῦ ἀναφέρει ὁ βίος του¹, καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάζη χωρίζοντας τὴν διάνοιάν του ἀπὸ τὸν περισπασμὸν τοῦ κόσμου καὶ μετεωρισμὸν καὶ μελετῶντας τὴν μέλλουσαν ἀποκατάστασιν τοῦ παντός. ἤκουσε γὰρ τοῦ ἀγίου Ἰσαάκ, ὁποῦ λέγει· «Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀρχὴ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς· λέγεται δὲ εἶναι γέννημα τῆς πίστεως, καὶ σπεῖρεται ἐν τῇ καρδίᾳ, ὅταν ἀποχωρισθῇ ἡ διάνοια ἀπὸ τοῦ περισπασμοῦ τοῦ κόσμου, τοῦ συνάζει τὰς νοήσεις αὐτῆς, τὰς ῥεμβομένας ἐκ τοῦ μετεωρισμοῦ, ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ τῆς μελλούσης ἀποκαταστάσεως»². Αὐτὸς ὁ φόβος τὸν ἐπαρακίνει νὰ φυλάττη ὅλας τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου καὶ διὰ μέσου τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν νὰ καθαρίζη τὴν σάρκα του ἀπὸ τὰ πάθη· ἤκουσε γὰρ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου λέγοντος· «Οὗ γὰρ φόβος, ἐντολῶν τήρησις· οὗ δὲ ἐντολῶν τήρησις, σαρκὸς κάθαρσις, τοῦ ἐπιπροσθοῦντος τῇ ψυχῇ νέφους καὶ οὐκ ἔωντος καθαρῶς ἰδεῖν τὴν θείαν ἀκτίνα»³.

10. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, αὐτὸς ὁ φόβος τὸν ἐστερέωσε νὰ ὑποφέρη κάθε θλίψιν, νὰ σηκώσῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν του τὸ πάθος τῆς ἀναισθησίας καὶ νὰ αισθανθῇ εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἀληθινὴν ζωήν. Ταῦτα γὰρ πάντα εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ θείου φόβου κατὰ τὸν ἅγιον Ἰσαάκ λέγοντα· «Δεῖ ὑπὲρ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ ὑποφέρειν τὴν θλίψιν» καὶ «ἀρχὴ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ»⁴. Καὶ διὰ τούτων πάντων ἔκαμε τὸν ἀοίδιμον τοῦτον ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ μακαρισμοῦ ἐκεῖνου τοῦ φοβουμένου τὸν Κύριον, ὡς εἶπεν ὁ Δαυῖδ· «Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα»^{1α}. Ἐπειδὴ δὲ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἔχει ἀκόμη φυσικὸν ἰδίωμα νὰ γίνεται ἀρχὴ τῆς θείας σοφίας καὶ νὰ προξενῇ παιδείαν καὶ σοφίαν εἰς τὸν θεοφοβούμενον ἄνθρωπον, καθὼς τὸ ἐν μὲν βεβαιοῖ ὁ Δαυῖδ λέγων «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου»^{1β}, τὸ δὲ ἄλλο ὁ υἱὸς τοῦ Δαυῖδ Σολομῶν «φόβος Κυρίου παιδεία καὶ σοφία»^{1γ}, ποῖος ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ εἰς τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν Συμεὼν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐπροξένησε τὰ καλὰ ταῦτα; Ὅθεν, ἐὰν ἐσὺ ἀναγινώσκῃς εἰς τὸν βίον τοῦ Συμεῶν⁵, πῶς ἦτον παιδιόθεν φρόνιμος καὶ γνωστικὸς καὶ ἐμίσει κάθε ἀταξίαν, ἐὰν ἐκεῖ βλέπη

ὅτι ἐπρόκοπτεν εἰς τὰ μαθήματα καὶ πῶς, χωρὶς νὰ μάθῃ φιλοσοφικὰ καὶ θεολογικά, ἐφιλοσόφει καὶ ἐθεολόγει, ἤξευρε ὅτι ὅλης ταύτης τῆς θεοσοφίας τοῦ μεγάλου τούτου Πατρὸς ἐστάθη ἀρχὴ καὶ κρηπὶς καὶ θεμέλιον ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ.

11. ΔΕΥΤΕΡΟΝ εὐρίσκομεν τὸν θεῖον Συμεὼν πῶς ἔφθασεν εἰς τὴν τάξιν τῶν μισθωτῶν, διατὶ καθὼς ἐκείνοι οἱ ἐργάται ὁποῦ ἐμισθώθησαν παρὰ τοῦ Κυρίου εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται τὸν ἀμπελῶνα τῶν ἐντολῶν Του, ἐβάστασαν ἀγογγύστως τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἔχουν νὰ ἀπολαύσουν τὸν μισθὸν κατὰ ἐσπέρας, ὡς δηλοῖ ἡ ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίῳ παραβολή^{1δ}, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ ἱερὸς Συμεὼν ὑπέφερε μετὰ εὐχαριστίας μεγάλης ὅλους τοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὁποῦ τοῦ ἠκολούθησαν, εἴτε ἐκ δαιμόνων, εἴτε ἐξ ἀνθρώπων, εἴτε καὶ ἐκ τῆς διεφθαρμένης φύσεως· διατὶ ἤλπιζεν ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἐσπέρα, ἦτοι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ τούτου μισθωσαμένου Κυρίου τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κόπων του πολλαπλάσιον καὶ μυριοπλάσιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· «Ὁψίας, ψοῖ γάρ, γενομένης, λέγει ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν»^{1ε}. Καὶ ἂν ὁ Μωϋσῆς διὰ τὴν μέλλουσαν μισθαποδοσίαν ἐπροτίμησε καλλίτερα τὸν ὄνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Αἰγύπτῳ βασιλικούς θησαυρούς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, «μείζονα πλοῦτον ἠγνισάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὄνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν»^{1ς}, παρομοίως καὶ ὁ θεῖος Συμεὼν διὰ τὴν μισθαποδοσίαν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐπροτίμησε καλλίτερα τὴν πτωχείαν ἀπὸ τὸν πλοῦτον, τὸ εὐτελὲς σχῆμα τῶν μοναχῶν ἀπὸ τὸ τοῦ σπαθαροκουβικουλαρίου ἀξίωμα, τὴν συναναστροφὴν καὶ συνομιλίαν τοῦ ῥακενδύτου γέροντός του ἀπὸ τὴν συνομιλίαν τῶν λαμπροφορεμένων βασιλέων, τὰς πενιχρὰς καλύβας ἀπὸ τὰ βασιρικὰ παλάτια καὶ τὰ εὐτελεῖ ὄσπρια ἀπὸ τὰ τρυφηλὰ φαγητὰ τῶν Συγκλητικῶν⁶.

12. ΤΡΙΤΟΝ ὁ θεῖος Συμεὼν ἔφθασεν εἰς τὴν τάξιν τῶν τοῦ Θεοῦ φίλων διὰ πέντε αἴτια: **α)** Διατὶ ἐφύλαττε τὰς θείας ἐντολὰς ὄχι διὰ κανένα φόβον ὡς δοῦλος, ὄχι διὰ κανένα μισθὸν ὡσὰν μισθωτός, ἀλλὰ διὰ μόνην τὴν τοῦ Θεοῦ φιλίαν καὶ ἀγάπην. Ἴδιον γὰρ εἶναι τῶν ἀληθινῶν φίλων, τὸ νὰ τηροῦν ἀπαρασαλεύ-

τους τὰς ἐντολὰς τοῦ φιλομένου· διατὶ ἂν παραβαίνουν τὰς ἐντολὰς του, παραβαίνουν ἐν ταύτῳ καὶ τὴν φιλίαν του καὶ δὲν εἶναι πλέον φίλοι ἀλλὰ ἐχθροὶ του· ὅθεν εἶπεν ὁ Κύριος· «Ἕμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν» ¹⁵.

13. β) Διατὶ ὁ θεῖος Συμεὼν ἀπεκαλύφθη τόσα ὑπερφυσικὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ, τόσα ὑψηλὰ δόγματα τῆς Θεολογίας καὶ τῆς θείας Γραφῆς καὶ τόσα ἀπόκρυφα νοήματα τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας καὶ ὅλης τῆς δημιουργίας. Ἐπειδὴ δὲ μόνοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ ἀξιῶνται νὰ ἀποκαλύπτονται τοιαῦτα οὐράνια καὶ μυστικὰ πράγματα καὶ ὄχι κανένας δοῦλος, ἄρα ἐκ τούτου συμπεραίνεται ὅτι ὁ Συμεὼν ἐπέρασε τὴν τάξιν τῶν δούλων καὶ ἀνέβη εἰς τὴν τάξιν τῶν φίλων τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν ἤρμοζε καὶ εἰς αὐτὸν νὰ ἀκούσῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ἤκουσαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου· «Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ Κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν» ¹⁶.

14. γ) Ἴδιον εἶναι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης καὶ τοῦ θείου ἔρωτος, νὰ κάμνῃ ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ τῶν τοὺς ἐραστάς, καθὼς λέγει ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, «ἔστι δὲ καὶ ἐκστατικὸς ὁ θεῖος ἔρωτος, οὐκ ἐὼν ἑαυτῶν εἶναι τοὺς ἐραστάς ἀλλὰ τῶν ἐρωμένων» ⁷, καὶ ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ἀπὸ τὸ ἄλλο εἰπὼν· «Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ θερμὴ ἐστὶ τῆ φύσει. Καὶ ὅταν ἀμέτρως ἐπιπέσῃ τινί, ποιεῖ ἐκείνην τὴν ψυχὴν ἐκστατικὴν» ⁸. Ποῖος δὲ ἠμπορεῖ νὰ ἀμφιβάλλῃ, ὅτι τὸ ἰδίωμα αὐτὸ τῆς θείας ἀγάπης εἶχε καὶ ὁ θεῖος Συμεὼν εἰς τὸν ἑαυτὸν του; Διατὶ αὐτός, ἀφ' οὔ μίαν φορὰν ἐτρώθη εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὰ γλυκύτατα βέλῃ καὶ κέντρα τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀφ' οὔ ἄναψεν ἡ ψυχὴ του καὶ ὅλα του τὰ ἐντόσθια ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ θεϊκοῦ ἔρωτος, δὲν ἦτο πλέον εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ὄχι· ἀλλ' ἔγινεν ὅλως ἔξω ἑαυτοῦ. Ὅθεν μόνον τὸν Ἰησοῦν ἐννοεῖ, μόνον τὸν Ἰησοῦν ἐπόθει, εἰς μόνον τὸν Ἰησοῦν ἦτον ἡ μελέτη του, ὁ Ἰησοῦς ἦτον τὸ ἄκρον ἀντικείμενον τοῦ νοός του, ὁ Ἰησοῦς ἦτον τὸ ἐντρυφήμα τῆς γλώσσης του, ὁ Ἰησοῦς ἦτον τὸ γλυκὺ μελέτημα καὶ ἀδολέσχημα τῆς καρδίας του, ὁ Ἰησοῦς ἦτον ἡ ἀναπνοή του. Καὶ ποτὲ μὲν ἐφώναζεν ⁹ ἐκεῖνα τὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐνθουσιαστικὰ καὶ ἐρωτικὰ λόγια «τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;» ¹⁰, ποτὲ

δὲ ἐκεῖνα τὰ τῆς ἀσματιζούσης νύμφης· «Ἐὰν εὔρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ; ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγὼ εἶμι» ^κ.

15. Μᾶλλον δέ, διὰ τὰ μεταχειρισθῶ τὰ ἴδια λόγια τοῦ Ἁγίου, αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἄσβεστον φλόγα τῆς θείας ἀγάπης καταφλεγόμενος ἔλεγε ταῦτα τὰ διὰ στίχων ἐρωτικὰ καὶ ἐνθουσιαστικὰ λόγια πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὰ ἀποδεικτικὰ τοῦ πρὸς Αὐτὸν θείου αὐτοῦ ἔρωτος·

«Πῶς καὶ πῦρ ὑπάρχεις βλύζον,
πῶς καὶ ὕδωρ εἶ ὀροσίζον,
πῶς καὶ καίεις καὶ γλυκαίνεις,
πῶς φθορὰν ἐξαφανίζεις;

Πῶς θεοὺς ποιεῖς ἀνθρώπους
πῶς τὸ σκότος φῶς ἐργάζη,
πῶς ἀνάγεις ἐκ τοῦ ἄδου,
πῶς θνητοὺς ἐξαφθαρτίζεις;

Πῶς πρὸς φῶς τὸ σκότος ἔλκεις,
πῶς τὴν νύκτα περιδράσῃ,
πῶς καρδίαν περιλάμπεις,
πῶς μὲ ὅλον μεταβάλλεις;

Πῶς ἐνοῦσαι τοῖς ἀνθρώποις,
πῶς υἱὸς Θεοῦ ἐργάζη,
πῶς ἐκκαίεις σου τῷ πόθῳ,
πῶς τιτρώσκεις ἄνευ ξίφους;» ¹⁰

16. Ἴδτετε, ἀδελφοί, καμμίαν φορὰν τὸν μαγνήτην πῶς τραβίζει εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ τὸν ἠγαπημένον του σίδηρον καὶ πῶς ἀπὸ αὐτὸν δὲν θέλει νὰ χωρισθῆ; Τοιουτοτρόπως καὶ ὁ θεῖος Συμεὼν τόσον πολὺν πόθον εἶχε πρὸς Θεὸν καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὥστε ὁποῦ μὲ τὴν δύναμιν μιᾶς δραστηκωτάτης ὀλκῆς ἐτράβιξεν αὐτὸν καὶ τόσον πολλὰ τὸν ἐκράτησεν, ὥστε ὁποῦ δὲν τὸν ἀφῆκεν, ἕως οὔ τὸν ἔμβασε μέσα εἰς αὐτὸ τὸ μυστικὸν ταμεῖον καὶ τὸν θάλαμον τῆς καρδίας του, παρομοιάζοντας καὶ αὐτὸς μὲ τὴν ἀσματιζούσαν νύμφην, ὁποῦ ἔλεγε περὶ τοῦ νυμφίου της· «Ἐκράτησα αὐτὸν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν, ἕως οὔ εἰσάγαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με» ^{κα}. Ὅπερ ἐρμηνεύοντας μὲν ὁ σοφὸς Ψελλλὸς εἶπεν· «Ἐνδον αὐτὸν ἐκράτησα

καὶ μέσον τῆς καρδίας»¹¹. Οἱ δὲ τρεῖς Πατέρες ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ὁ Μάξιμος καὶ ὁ θεῖος Νεῖλος οὕτως ἠρμήνευσαν· «Οὐκ ἐπαυσάμην ζητεῖν τὸν ἐμὸν ἐραστήν, ἕως οὗ εἰσφικισάμην αὐτὸν εἰς τὸν νοῦν, ὃς οἶκος μὲν ἐστὶ τῆς δίκην μητρὸς αἰτίας πάντων Θεοῦ σοφίας· ὡς ταύτης διὰ τὸ καθ' ὁμοίωσιν χωρητικόν. Ταμεῖον δὲ πάλιν αὐτόν, ὡς τοὺς ἀποκρύφους ταύτης θησαυροὺς διὰ τὸ κατ' εἰκόνα ἔχειν ἀποθέτους ἐν ἑαυτῷ»¹².

17. Καὶ διὰ τὸ νὰ μεταχειρισθῶ ὁμοίωμα προσφυέστερον, ἴδετε, ἀδελφοί, τὸν πεपुरακτωμένον σίδηρον, πῶς τόσον πολλὰ εἶναι ἠνωμένος μὲ τὸ πῦρ, ὥστε ὅπου γίνεται αὐτὸς ἄλλο πῦρ; Τοιοῦτος ἔγινε, τῇ ἀληθείᾳ, καὶ ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Συμεών· διατὶ αὐτὸς τοσοῦτον ἐपुरακτώθη ὁ τρισμακάριος ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς θείας ἀγάπης, ὅπου ἔκαιε μέσα εἰς τὴν καρδίαν, ὥστε ὅπου ὄχι μόνον κατέκαυσε ὅλας τὰς προλήψεις καὶ φαντασίας τὰς κοσμικὰς ὅπου εἶχεν εἰς τὸ διανοητικὸν μέρος τῆς ψυχῆς του, ὄχι μόνον ἐξήρανε ὅλα τὰ πάθη τῆς καρδίας του, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ βάρος καὶ πάχος τοῦ σώματός του ἐχώνευσε ὡσὰν σκουρία τοῦ σιδήρου καὶ μετεχάλκευσε αὐτὸ καὶ τὸ ἔκαμεν ἐλαφρὸν καὶ λεπτὸν ὡσὰν πνεῦμα, καθὼς ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν βίον του¹³, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν ὁ Ἅγιος ἐπροσνύχето, ἐφαίνετο ὑψωμένος ἀπὸ τὴν γῆν ἐπάνω εἰς τὸν ἀέρα ἕως τέσσαρας πήχεις.

18. δ) Ἰδίωμα τῆς θείας ἀγάπης καὶ τοῦ θεοῦ ἔρωτος εἶναι τὸ νὰ μὴν ἀφήνῃ τοὺς ἐραστὰς καὶ ἀγαπῶντας νὰ ἡσυχάζουν καὶ νὰ σιωποῦν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀναγκάζῃ ἔσωθεν ἀπὸ τὴν καρδίαν νὰ θεολογοῦν καὶ νὰ ἐγκωμιάζουν τὸν ἐρωμένον καὶ ἀγαπητόν τους Θεόν. Καὶ τοῦτο εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ νὰ ἦτον γεμᾶτος ἀπὸ τὴν θεῖαν ἀγάπην, ἔγινε γεμᾶτος καὶ ἀπὸ τὴν Θεολογίαν, κατὰ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ᾄσμα τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ψαλλόμενον: «ὦ θαύματος ἐκστατικοῦ καὶ πράγματος σοφιστικοῦ! ὅτι πλήρης ὦν τῆς ἀγάπης, πλήρης γέγονε καὶ τῆς Θεολογίας»¹⁴. Ὅθεν καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος παρεκινήθη νὰ εἰπῇ εἰς τὸν τριακοστὸν αὐτοῦ λόγον· «Αὔξῃσις φόβου, ἀρχὴ ἀγάπης· τέλος δὲ ἀγνείας, θεολογίας ὑπόθεσις»· καὶ πάλιν, «ἀγνεία, μαθητὴν θεολόγον εἰργάσατο, δι' ἑαυτοῦ κρατύνοντα τῆς Τριάδος τὰ δόγματα»¹⁵. Ἐγὼ δὲ ὀλίγον ἐναλλάττων τὰ λόγια ταῦτα τοῦ θεοῦ

Πατρὸς λέγω, ὅτι «τέλος ἀγάπης, θεολογίας ὑπόθεσις» καὶ πάλιν «ἀγάπη, μαθητὴν θεολόγον εἰργάσατο».

19. Ὅτι δὲ τὸ ἰδίωμα τοῦτο τῆς θείας ἀγάπης εὕρισκετο μὲ ὑπερβολὴν εἰς τὸν παρ' ἡμῶν ἑορταζόμενον ἅγιον Συμεῶν, δὲν εἶναι χρεῖα νὰ τὸ εἰπῶ ἐγώ, ἀλλὰ ἕως καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι, καὶ αὐτὰ τὰ ξύλα πρέπει νὰ ἔλθουν νὰ ἀναλάβουν φωνὴν καὶ νὰ κηρύξουν εἰς ὅλους. Ἐπειδὴ ὁ θεῖος οὗτος Πατὴρ τόσον ὑπερβολικὸν ἔρωτα εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τόσον πολλὰ ἀναπτεν εἰς τὴν ψυχὴν του ἢ κάμινος τῆς θείας ἀγάπης, ὥστε ὁποῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ ὁ τρισόλβιος τὴν ἐκείνης φλόγα καὶ νὰ σιωπᾷ· ἀλλὰ ἀναπτύσσοντας πυκνότερα τόσον τὰ νοερὰ χεῖλη τῆς καρδίας του, ὡσὰν καὶ τὰ αἰσθητὰ τοῦ στόματός του, ἐννόει καὶ συνέγραφε καὶ ἐλάλει καὶ στιχοιουργικῶς καὶ πεζογραφικῶς τόσους θεολογικοὺς λόγους εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τόσους ἐρωτικοὺς στίχους εἰς ὕμνον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐρωμένου Θεοῦ καὶ τόσα ὑψηλὰ ἐγκώμια εἰς τὴν ὑπερούσιον Θεαρχίαν, ὅλος ἔνθεος, ὅλος ἐκδημῶν ἑαυτοῦ καὶ ὅλος ἠλλοιωμένος τὴν θείαν ἀλλοίωσιν, «καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑμνούμενα καὶ θεολογούμενα κοινωνίαν πάσχων, καὶ πρὸς πάντων ὧν ἠκούετο καὶ ἐωρᾶτο καὶ ἐφθέγγετο, θεόληπτος εἶναι καὶ θεῖος ὕμνολόγος κρινόμενος», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τοῦτον τὸν Ἅγιον ἐκεῖνα τὰ ἴδια ἐκφαντορικὰ καὶ μεγαλόδοξα λόγια καὶ ἐγκώμια, ὁποῦ εἶπε περὶ τοῦ ὄντος Ἱεροθέου τὸ πετεινὸν ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Ἄρεοπαγίτης, φημί, καὶ ἐξοχώτατος ἐν θεολόγοις μέγας Διονύσιος¹⁶.

20. Τί νὰ περιττολογῶ; Τοσοῦτον ἐπληθύνθη εἰς τὸν ἱερὸν Συμεῶνα τὸ χάρισμα τῆς Θεολογίας, ἐξ αἰτίας τῆς θείας ἀγάπης, καὶ τοσοῦτον ὑπερέβη κατὰ τοῦτο τοὺς ἄλλους ἀγίους καὶ θεολόγους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥστε ὁποῦ ὅλος ὁ κόσμος μὲ κοινὴν συμφωνίαν ἔκρινε δίκαιον νὰ τοῦ δοθῇ ὁ ὑψηλὸς οὗτος τίτλος, τὸ νὰ ἐπονομάζεται δηλαδὴ νέος Θεολόγος· δὲν ἠξεύρω ἢ διατι εἶναι ἄλλος Θεολόγος Γρηγόριος, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὴν φράσιν καὶ τὴν ἔξω σοφίαν, ἀλλὰ γοῦν τὴν ἀκρίβειαν τῆς Θεολογίας· ἢ διατι εἶναι δεύτερος Ἰωάννης Θεολόγος. Καὶ χωρὶς τὴν υπερτάτην αὐτὴν ἐπωνυμίαν οὔτε ἐκφωνεῖται τὸ κύριόν του ὄνομα, ἀλλ' οὔτε παρ' οὐδενὸς γνωρίζεται· ἀλλ' ὁποῖος ἐκφωνήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Συμεῶν, εὐθὺς ἀναγκάζεται νὰ συνεκφωνήσῃ ἐν ταυτῷ καὶ τὴν

ἐπωνυμίαν τοῦ νέου Θεολόγου καὶ νὰ εἰπῇ· «Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος». Ὡ χάρις ἐξαίρετος τῆς θείας ἀγάπης! Ὡ προνόμιον θαυμαστόν! Ὡ ἐπωνυμία, οὐρανίων ἐπαίνων ἀξία!

21. Καὶ τὸ θαυμαστόν εἶναι τοῦτο, ὅτι ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν θείαν ἀγάπην ἐκινεῖτο ὁ θεῖος Συμεὼν εἰς τὴν Θεολογίαν, ὡς εἶπομεν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Θεολογίαν ἐκινεῖτο πάλιν καὶ ἀνεφλέγετο ἡ καρδιά του εἰς τὴν θείαν ἀγάπην· ὅθεν εἶπεν ὁ ἅγιος Διάδοχος· «Πάντα μὲν τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καλὰ λίαν, καὶ πάσης ἀγαθότητος παρεκτικά· οὐδὲν δὲ οὕτως ἡμῶν ἀναφλέγει καὶ κινεῖ τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος, ὡς ἡ Θεολογία»¹⁷, ἐπειδὴ τὰ δύο ταῦτα χαρίσματα ἡ θεία ἀγάπη καὶ ἡ Θεολογία ἔχουσι συνήθειαν νὰ γεννᾷ ἐν τὸ ἄλλο καὶ ἀντιστρόφως πάλιν νὰ γεννᾶται ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τινος τὸν ἱερὸν Συμεὼν νὰ τρέχη εἰς ἓνα δρόμον καὶ κύκλον ἀπέραντον καὶ ἀτελεύτητον, διατὶ ὅσον αὐτὸς ἐζήτει νὰ παρηγορῇ τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην του μὲ τὴν Θεολογίαν, τόσον περισσότερον ἤναπτε τὴν ἀγάπην, καὶ ὅσον περισσότερον ἤναπτεν ἡ ἀγάπη, τόσον πῦξανε καὶ ἡ Θεολογία· καὶ ὅσον πῦξανεν ἡ Θεολογία, τόσον πῦξανε καὶ ἡ ἀγάπη, ὥστε ὁποῦ τρέχοντας καὶ ἀναβαίνοντας ἀπὸ τὴν ἀγάπην εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ ἀπὸ τὴν Θεολογίαν πάλιν εἰς τὴν ἀγάπην, δὲν ἔπαυε ποτε ποτέ.

22. ε) Πέμπτον δὲ καὶ τελευταῖον ἰδίωμα τῆς ἀγάπης εἶναι, καὶ τῶν ἀληθινῶν ἀγαπητῶν καὶ φίλων, τὸ νὰ θυσιάζουν τὴν ζωὴν τους καὶ νὰ προκρίνωσι τὸν θάνατον διὰ τὴν ἀγάπην τῶν φίλων τῶν· καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ ἐν μέρος «μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ»^{κβ}, καὶ ὁ Σολομῶν ἀπὸ τὸ ἄλλο «κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη»^{κγ}. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερὸς Συμεὼν ἦτον ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του καὶ νὰ ἀποθάνῃ, ἂν τὸ ἐκάλει ἡ χρεία διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἰς πολλὰ μέρη καὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων του γίνεται φανερόν, λοιπὸν συμπεραίνεται ἀναμφιβόλως, ὅτι αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὸν βαθμὸν τῶν τοῦ Θεοῦ φίλων. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὸν Ἰωάννην τῆς Κλίμακος, «ὁ ἀγαπῶν τὸν Κύριον, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ προγάπησεν· ἀποδείξις γὰρ τοῦ προτέρου τὸ δεύτερον»¹⁸, λοιπὸν καὶ ὁ ἱερὸς Συμεὼν ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ἠγάπησε τὸν Θεόν, ἀναμφιβόλως ἀποδεικνύεται ὅτι ἠγά-

πισσε καὶ τὸν πλησίον καὶ διὰ τῶν δύο τούτων πρώτων καὶ μεγάλων ἐντολῶν ὅλον τὸν νόμον καὶ τοὺς προφῆτας ἐπλήρωσε.

23. ΤΕΤΑΡΤΟΣ βαθμὸς τῶν σφζομένων εἶναι, τὸ νὰ γίνη τις υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, ὡς εἶπομεν· εἰς τὸν ὅποιον τοῦτον βαθμὸν ἀνέβη ἐξάπαντος καὶ ὁ ἱερὸς Συμεὼν διὰ δύο αἷτια: **α)** Διὰ τὸ αὐτὸς εἶχε εἰς τὴν καρδίαν του αἰσθητῶς ἐνεργοῦσαν τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἤγετο καὶ ἐκυβερνᾶτο ὄχι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καθὼς τοῦτο εἶναι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου φανερώτερον καὶ σχεδὸν λόγος τοῦ Ἁγίου δὲν εἶναι, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν σελὶς καὶ καταβατὸν ἐκ τῶν συγγραμμάτων του δὲν εὐρίσκεται, ὅπου νὰ μὴ βεβαιώσῃ ταύτην τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ δέ, ὅσοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κυβερνῶνται, αὐτοὶ εἶναι υἱοὶ Θεοῦ, καθὼς λέγει ὁ Παῦλος, «ὅσοι Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, αὐτοὶ εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ» ^{κδ}, ἄρα καὶ ὁ ἅγιος Συμεὼν υἱὸς ἦτον τοῦ Θεοῦ κατὰ χάριν. **β)** Διὰ τὸ ἴδιον τῶν υἱῶν εἶναι τὸ νὰ μένουν πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς των, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῶν δούλων εἶναι ἴδιον νὰ μὴ μένουν πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ αὐθέντου των, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος, «ὁ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὁ δὲ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα» ^{κε}. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος Συμεὼν καὶ ἐν τῇ προσκαιρῷ ταύτῃ ζωῇ εὐρισκόμενος ἔμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς φυλάττοντας κάθε ὑπακοὴν εἰς τὸν οὐράνιον του Πατέρα καὶ ποιῶν ὅλα τὰ πατρικὰ θελήματα καὶ ἐντολάς, μὲ τὰ ὅποια γίνεται τις ἄξιος τοῦ νὰ μένῃ πάντοτε εἰς τὴν πατρικὴν κατοικίαν· καὶ ἐπειδὴ μετὰ θάνατον ἔγινε πραγματικὸς κληρονόμος τῆς αὐτῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὡς υἱὸς γνησιώτατος, καθὼς λέγει ὁ Παῦλος, «εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι» ^{κς}.

24. Λοιπὸν ὁ ἅγιος Συμεὼν καὶ ἀπὸ τοῦτο δείκνυται, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ ἔφθασεν εἰς τὴν τάξιν τῶν τοῦ Θεοῦ υἱῶν. Καὶ ἀφήνω νὰ λέγω ὅτι ὁ ἱερὸς Συμεὼν, μὲ τὸ νὰ ἠλευθερώθῃ ἐνεργητικῶς ἀπὸ τὰ πάθη διὰ τῆς χάριτος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ τοῦτο ἐφάνη ὅτι ἦτον υἱὸς Θεοῦ, ἐπειδὴ ἡ τελεία ἐλευθερία ἐκ τῶν παθῶν δὲν εἶναι τῶν δούλων ἰδία, ἀλλὰ τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος· «Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας... ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθαι» ^{κς}.

25. Πρὸς τούτοις δὲ ἴδιον τῶν υἱῶν εἶναι, τὸ νὰ φωνάζουν ἐν τῇ καρδίᾳ γλυκύτατα καὶ ἀγαπητικώτατα τὸ τοῦ οὐρανόου Πατρὸς αὐτῶν ὄνομα διὰ τῆς νοερᾶς καὶ καρδιακῆς προσευχῆς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος· «Οὐ γὰρ ἐλάβετε Πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε Πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κρᾶζομεν· ἀββᾶ ὁ Πατήρ» ^{κν}. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Συμεὼν ὄχι μόνον αὐτὸς ἀδιαλείπτως ἐφώναζεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸ ὄνομα τοῦ οὐρανόου Πατρὸς καὶ διὰ τῆς νοερᾶς προσευχῆς ὡς τέκνον γνήσιον περιπλεκόμενος μὲ τὸν φιλοστοργότατόν του πατέρα ἀκαταπαύστως συνωμίλει μὲ αὐτὸν λέγων «Ἰησοῦ μου ἠγαπημένε, Ἰησοῦ μου γλυκύτατε», ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς του παρεσκεύασε νὰ λέγουν ταῦτα διδάξας αὐτοὺς καὶ συγγράφας πρῶτος αὐτὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν πρακτικὴν μέθοδον τῆς νοερᾶς προσευχῆς ἐν τῷ β8φ λόγῳ αὐτοῦ¹⁹. Ὅθεν τίς ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ θεῖος Συμεὼν διὰ ταῦτα πάντα ἔγινεν υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν;

26. ΠΕΜΠΤΟΣ βαθμὸς εἶναι ἐκείνων ὁποῦ ἀξιωθοῦν νὰ γίνουν ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ. Τετραχῶς δὲ ὀνομάζονται τινες ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ. **α)** Ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ λέγονται ὅλοι ἀπλῶς οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος· ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ προσλαβὼν εἰς τὴν θεῖαν ὑπόστασίν του ὅλην τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἦτις εἶναι κοινὴ μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔκαμε κατὰ τοῦτο ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφούς του, κἂν καὶ αὐτοὶ δὲν πιστεύουσιν εἰς αὐτόν. Καὶ τοῦτο, δηλῶν ὁ Παῦλος ἔλεγεν· «Οὐ γὰρ δῆπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι...» ^{κθ}. **β)** Ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζονται οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, ὡς ἦτον ὁ Ἰάκωβος, ὁ Ἰωσήφ, ὁ Ἰούδας καὶ Συμεὼν περὶ ὧν γέγραπται· «οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν» ^λ. **γ)** Ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζονται ὅλοι οἱ εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύσαντες υἱοὶ κατὰ χάριν τοῦ ἀνωτάτου Πατρός. Καὶ **δ)** δὲ καὶ τελευταῖον, ἀδελφοὶ Χριστοῦ ὀνομάζονται ὅλοι οἱ Ἅγιοι, οἱ σύμμορφοι γεγονότες τῆς εἰκόνας τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Παῦλος· «Οὓς... προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» ^{λα}. Τώρα ἂν ὁ θεῖος Συμεὼν ἔγινε σύμμορφος τῆς εἰκόνας καὶ πολιτείας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἂν ἐνεδύθη τὸν Χριστὸν εἰς τὸν ἑαυτὸν του ὡσὰν φωτεινὸν περιβόλαιον, κα-

θῶς καὶ ὅλη του ἡ ζωὴ μαρτυρεῖ καὶ τὰ θεόσοφα τούτου συγγράμματα λαμπρότερον πάσης σάλπιγγος τοῦτο κηρύττουσιν, ἐξάπαντος αὐτὸς ἔγινε καὶ ἀδελφὸς τοῦ Χριστοῦ.

27. Ὅθεν ἀκολούθως καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἀγκαλὰ καὶ εἶναι αὐθέντης τῶν ἀπάντων καὶ Κύριος κατὰ τὴν φύσιν τῆς θεότητος, μ' ὅλον τοῦτο βεβαιότατα δὲν ἤθελεν ἐντραπῆ νὰ ὀνομάσῃ κατὰ συγκατάβασιν τὸν ἱερὸν Συμεῶνα ἀδελφόν του ἡγαπημένον ὡς ποιήσαντα τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς του, καθὼς δὲν ἐντράπη νὰ ὀνομάσῃ ἀδελφούς του καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἤκουον τὴν διδασκαλίαν του καὶ ἐποίουν τὸ θέλημα τοῦ οὐρανίου Πατρὸς του, ὡς εἶπομεν μὲ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον εἰς τὴν ἀρχήν, καὶ καθὼς ὠνόμασεν ἀδελφούς του, τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους του εἰπὼν πρὸς τὴν Μαγδαληνήν· «Πορεύου πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου» ^{λβ}. Ὅθεν καὶ ὡς ἀδελφὸς τοῦ Χριστοῦ γενόμενος ὁ ἱερὸς Συμεὼν ἦτον ἀκόλουθον νὰ γίνῃ καὶ συμμεριστὴς καὶ συγκληρονόμος μὲ τὸν Χριστόν, τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τῶν δύο ἀδελφῶν τοῦ οὐρανίου Πατρὸς, τοῦ μὲν Χριστοῦ κατὰ φύσιν, τοῦ δὲ Συμεὼν κατὰ χάριν, ὡς προείπομεν μὲ τὸν Παῦλον· «Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ» ^{λγ}.

28. Τοῦτο γὰρ ἦν τὸ τέλος καὶ τὸ συμπέρασμα ὅλον τῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐνσάρκου Οἰκονομίας, τὸ νὰ κάμῃ δηλαδὴ τὸν κατὰ φύσιν αὐτοῦ οὐράνιον Πατέρα καὶ Πατέρα τῶν ἀνθρώπων κατὰ χάριν, διότι, ἐπειδὴ αὐτὸς μόνος ἀνάρχως καὶ προαιωνίως ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς Υἱὸς Μονογενής, εἰς εὐχαριστίαν τρόπον τινὰ τῆς ἀπερινοήτου ταύτης υἰότητος ὁποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ὁμοούσιον καὶ ἀγαπητόν του Πατέρα ἠθέλησεν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν νὰ σαρκωθῆ καὶ νὰ κάμῃ καὶ τοὺς ἀνθρώπους υἱοὺς θεοῦ κατὰ χάριν τοῦ αὐτοῦ οὐρανίου Πατρὸς του καὶ οὕτω νὰ πλατύνη ἐν ταῦτῳ καὶ τῆς υἰοθεσίας καὶ τῆς πατρότητος τὸ ἀξίωμα, ἵνα ὁ οὐράνιος Πατὴρ, πολλοὺς ἔχων υἱοὺς καὶ πολλῶν τέκνων Πατὴρ ὀνομαζόμενος, εὐαρεστεῖται περισσότερο καὶ μεγαλύνεται καὶ δοξάζεται. Καὶ τοῦτο θέλει νὰ εἰπῆ ἡ παράδοσις ἐκείνη τῆς βασιλείας, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Παῦλος, τὸ νὰ προσφέρῃ δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ βασιλευμένους ἀνθρώπους εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τῆς ἐκείνου ἡξιωμένους υἰοθεσίας· «Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῶ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρί» ^{λδ}. Μάλιστα δὲ ἀρμόζει εἰς τοῦτο τὸ ἄλλο ῥητὸν τοῦ Παύλου, ὁποῦ λέγει

περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· «Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι»^{Λε}.

29. Ὅτι δὲ ὁ θεῖος Συμεὼν ἔφθασε καὶ εἰς τὸν **ΕΚΤΟΝ** καὶ ὑψηλότερον βαθμὸν τῶν σωζομένων καὶ ἤξιώθη νὰ γίνῃ μήτηρ Χριστοῦ, ἡμεῖς δὲν λέγομεν λόγια ἰδικά μας, ἀλλ' αὐτὸς πάλιν ὁ ἴδιος ἃς ἔλθῃ διὰ νὰ μᾶς τὸ παραστήσῃ μὲ ἐκεῖνα ὅπου γράφει εἰς τὸν 57ον λόγον αὐτοῦ, τὰ ὅποια ἔχουσιν οὕτω· «Καλότυχος (εἶναι) ἐκεῖνος ὅπου ἰδῆ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἦγουν τὸν Χριστὸν πῶς ἐμορφώθη μέσα του, ὅτι αὐτὸς θέλει νομισθῆ μήτηρ Χριστοῦ, ἔχοντας τὸν Χριστὸν μέσα του ὡσὰν βρέφος. Καθὼς αὐτὸς ὁ ἀψευδέστατος ὑπεσχέθη λέγοντας “μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες αὐτόν”^{Λς}. Ὡστε ἐκεῖνοι, ὅπου δὲν φυλάττουν τὰς ἐντολάς του, ὑστεροῦνται θεληματικῶς ἀπὸ τὴν τοιαύτην χάριν, ἐπειδὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ ἦτον καὶ εἶναι καὶ θέλει εἶναι δυνατόν· καὶ ἔγινε καὶ γίνεται καὶ θέλει γίνῃ εἰς ὅλους ἐκείνους ὅπου κάμνουν τὰς ἐντολάς του. Ὅμως διὰ νὰ μὴ τὸ ἀφήσωμεν αὐτὸ ὅπου εἶπομεν χωρὶς μαρτυρίας καὶ δώσωμεν ὑπόψιν, ὅτι λέγομεν τίποτε ἀπὸ λόγου μας καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν θείαν γραφὴν καὶ ὅτι δογματίζομεν ὡς δυνατόν τὰ ἀδύνατα, φέρομεν πάλιν μαρτυρίαν ἀπὸ αὐτὸν τὸν μακάριον Παῦλον, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ὅπου λέγει· “Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρῃς οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν”^{Λς}. Μὰ ἄρα γε εἰς ποῖον τόπον καὶ μέρος τοῦ σώματός μας νομίζετε πῶς λέγει, ὅτι θέλει μορφωθῆ ὁ Χριστός; Εἰς τὸ πρόσωπον ἢ εἰς τὸ στῆθος; Ὅχι· ἀλλὰ μέσα εἰς τὴν καρδίαν μας μορφώνεται· καὶ ὄχι σωματικῶς, ἀλλ' ἀσωμάτως καὶ καθὼς πρέπει εἰς τὸν Θεόν. Καὶ καθὼς ὅταν εἶναι ἔγκυος ἡ γυνὴ τὸ γνωρίζει φανερά, ἐπειδὴ καὶ σκιρτᾷ τὸ βρέφος εἰς τὴν κοιλίαν τῆς καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ γνωρίζῃ πῶς ἔχει μέσα τῆς βρέφος, τοιουτοτρόπως καὶ ἐκεῖνος ὅπου ἔχει τὸν Χριστὸν μεμορφωμένον εἰς τὸν ἑαυτὸν του γνωρίζει τὰ σκιρτήματα καὶ κινήματά του, ἦγουν τὰς ἐλλάμψεις καὶ τὰς ἀστραπὰς Του, καὶ βλέπει μέσα του τὴν μὸρφωσιν τοῦ Χριστοῦ, ὅ,τι λογῆς δειχνεται τὸ φῶς τῆς λαμπάδος μέσα εἰς τὸν καθρέπτην, ὄχι μὲ φάντασμα ἀνυπόστατον, καθὼς εἶναι ἐκεῖνο ὅπου φαίνεται εἰς τὸν καθρέπτην, ἀλλὰ δειχνεται μὲ φῶς ἐνυποστάτως καὶ οὐσιωδῶς ὀρώμενον ἀοράτως καὶ κατανοούμενον ἀκατανοήτως, μὲ μορφὴν ἄμορφον καὶ ἰδέαν ἀνείδεον»²⁰.

30. Τώρα ἂν ὁ ἱερὸς Συμεὼν ἀποδείχνη διὰ τῶν λόγων τούτων, πῶς ἢ τοῦ Ἰησοῦ πνευματικὴ μὀρφωσις γίνεται εἰς τὰς καρδίας τῶν ἄλλων, πὸσῳ μἄλλον πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἡμεῖς, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἀπέκτησεν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν τοιαύτην πνευματικὴν τοῦ Χριστοῦ μὀρφωσιν καὶ ἔγινε πνευματικῶς μήτηρ του καὶ διὰ τοῦτο ὡς παθὼν καὶ μαθὼν ἔγινε ταύτης καὶ εἰς τοὺς ἄλλους διδάσκαλος; Ναί, κατὰ ἀλήθειαν ἔτζι πρέπει νὰ τὸ συμπεράνωμεν καὶ νὰ εἴμεθα πεπληροφορημένοι· διατὶ τὰ τοιαῦτα θεῖα μυστήρια δὲν εἶναι τρόπος νὰ τὰ διδάξῃ τις εἰς ἄλλους ὀρθῶς, ἔαν πρῶτος αὐτὸς δὲν ἀξιώθῃ νὰ τὰ γνωρίσῃ ἐνεργητικῶς καὶ νὰ τὰ πάθῃ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅτι δὲ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀεὶ γεννᾶται κατὰ Πνεῦμα εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἀγαποῦν καὶ γίνεται βρέφος, αὐτὸς ἑαυτὸν διαπλάττων μὲ τὰς ἀρετάς, καὶ συλλαμβάνει πνεῦμα σωτηρίας ὁ φοβούμενος τὸν Θεόν, βεβαιοῖ καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος ἐν κεφαλαίῳ ν' τῆς τρίτης ἑκατοντάδος τῶν Θεολογικῶν ²¹ καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν ταῖς πρὸς Ἀντίοχον ἐρωτήσεσι ²². Καὶ πρὸ αὐτῶν βεβαιοῖ ὁ Προφήτης Ἡσαΐας εἰπὼν· «Διὰ τὸν φόβον σου, Κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν· πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν...» ^{λν}.

31. Καὶ λοιπόν, ἀνίσως ὁ ἅγιος Συμεὼν ἐπέρασεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῶν σφζομένων, ὡς ἀπεδείχθη ἕως τώρα τρέχοντας, συμπεραίνεται ὅτι αὐτὸς ἔφθασεν εἰς τὴν τοῖς ἀνθρώποις δυνατὴν τελειότητα, καθὼς ἦτον ἡ πρότασίς μας. Ἐντεῦθεν ἠξιώθη κατὰ τὸν νοῦν νὰ ἐλλαμφθῇ μὲ νοερὰν καὶ ὑπερφυσικὴν ἔλλαμψιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἐντεῦθεν ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τὸν ἐνυπόστατον καλούμενον παρὰ τῶν θείων Πατέρων τῆς θείας χάριτος φωτισμόν· ἐντεῦθεν ἠξιώθη ὄχι μόνον τοῦ διορατικοῦ χαρίσματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ προορατικοῦ τῶν μελλόντων καὶ ἐσομένων καὶ τοῦ νὰ ἐνεργῇ διάφορα θαύματα, καθὼς καὶ τὸ ἀναφέρει ὁ βίος του ²³. Ἐντεῦθεν ἠξιώθη νὰ ἀναβῇ εἰς θεωρίας θείας καὶ ἀποκαλύψεις μυστικὰς καὶ νὰ ἀρπαγῇ καὶ αὐτός, ὡς ὁ Παῦλος, εἰς ὄρη νοπτὰ καὶ αἰώνια· οὐχὶ μὲ τὰ φανταστικὰ τῆς διανοίας πτερά, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας νὰ ἀρπαγῇ μὲ δύναμιν ἀπόρρητον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς λέγει ὁ μέγας τῆς Θεσσαλονίκης Γρηγόριος ²⁴, καὶ νὰ ἰδῇ (ὦ τοῦ θαύματος!) τὰ ἀθέατα θεάματα τοῦ μέλλοντος αἰῶνος καὶ τὰς τάξεις τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ὑπερκοσμίων Δυνάμεων· καὶ νὰ ἀκούσῃ ἄρρητα ῥήματα, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ, εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος εὐρίσκεται.

32. Ἐντεῦθεν ἤξιώθη νὰ γίνῃ ἀπλοῦς, ἀνείδεος, ἄσχετος πάντων, ἀπαξιαπλῶς ἀπολελυμένος οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν τε καὶ νοητῶν κτισμάτων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν περὶ αὐτὰ πνευματικῶν λόγων διὰ τῆς ὑπὲρ νοῦν ἐνώσεως κατὰ τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον²⁵. Ἐντεῦθεν ἤξιώθη νὰ γίνῃ ἀπὸ ὅλα ἀκράτητος ἢ δυσκράτητος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος· «Δύο ταῦτα δυσκράτητα, Θεὸς καὶ ἄγγελος, καὶ τὸ τρίτον φιλόσοφος· ἄυλος ἐν ὕλῃ· ἐν σώματι ἀπερίγραπτος, ἐπὶ γῆς οὐράνιος· ἐν πάθεσιν ἀπαθής»²⁶.

33. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ἐντεῦθεν ὅλος μένων ἄνθρωπος κατὰ τε ψυχὴν καὶ σῶμα διὰ τὴν φύσιν, ὅλος θεὸς ἐγένετο κατὰ τε ψυχὴν καὶ σῶμα διὰ τὴν ἀπειρόδωρον τῆς θεώσεως χάριν, καθὼς εἶπεν ὁ θεοφόρος Μάξιμος²⁷, τὸ ὁποῖον αὐτὸ μυστήριον τῆς θεώσεως καὶ ἀρπαγῆς εἶναι πρᾶγμα, ὁποῦ δυσκόλως ἴσχυται νὰ νοηθῇ, δυσκόλως νὰ λαληθῇ καὶ δυσκόλως νὰ ἐπιτευχθῇ, ὡς εἶπεν ὁ τῆς Θεσσαλονίκης Γρηγόριος· «τὸ δυστέκμαρτον καὶ δυσεκκάλυπτον καὶ δυσεπίτευκτον χρῆμα»²⁸. Καὶ μόλις αὐτὸ τὸ μυστήριον ἀξιῶνεται νὰ φθάσῃ ἓνας μόνος ἀπὸ μίαν ὀλόκληρον γενεάν, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰσαὰκ εἰπόντα· «Πολλοὶ τῆς καθαρᾶς προσευχῆς οὐδαμῶς ἤξιώθησαν, ἀλλ' ὀλίγοι. Πρὸς δὲ τὸ μυστήριον ἐκεῖνο, καὶ μετ' ἐκείνην, καίπερ ἂν ὁ φθάσας, μόλις εὐρίσκεται γενεὰ καὶ γενεὰ τῆ χάριτι τοῦ Θεοῦ»²⁹.

34. Μεγάλον θαῦμα ἦτον τῆ ἀληθείᾳ, τὸ νὰ ἀποστείλῃ ὁ Θεὸς ἓνα οὐράνιον καὶ ἀσώματον ἄγγελον ἀπὸ τὴν ἐσχάτην καὶ κατωτέρα τάξιν τῶν ὑπερκοσμίων Δυνάμεων, διὰ νὰ παραστέκεται πάντοτε εἰς τὴν κλίνην τοῦ μεγάλου Παῖσιου, τοῦ ἠγαπημένου φίλου τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ φυλάττῃ αὐτὴν ὡσὰν εἷς ἀρχιστράτηγος, διὰ νὰ μὴν ἀποτολμήσῃ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν κανὲν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα καὶ νὰ ἐνοχλήσῃ διὰ τῶν λογισμῶν εἰς τοὺς ὕπνους τὸν Ἅγιον, καθὼς τοῦτο ἀναφέρει ὁ βίος του³⁰.

35. Μεγαλύτερον πρᾶγμα ἐστάθη τὸ νὰ ἀποστείλῃ ὁ Θεὸς ὄχι ἓνα Ἄγγελον καὶ Ἀρχάγγελον ἀπὸ τὴν τελευταίαν καὶ περικόσμιον διακόσμησιν τῶν αὐλῶν οὐσιῶν· ὄχι μίαν Κυριότητα καὶ Δύναμιν καὶ Ἐξουσίαν ἀπὸ τὴν μέσσην τάξιν τῶν Ἀγγέλων, ἀλλ' ἐν Χερουβείμ ἀπὸ τὴν περὶ Θεὸν πρώτην καὶ ἄμεσον διακόσμησιν τῶν οὐρανίων νόων· τὸ νὰ ἀποστείλῃ, λέγω, ὁ Θεὸς ἐν Χερουβείμ εἰς τὸν μέγαν Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον, διὰ νὰ παραστέκεται εἰς

Ἵσσιος Νικόδημος
ὁ Ἀγιορείτης

αὐτὸν πάντοτε, νὰ τὸν φωτίζῃ, νὰ τὸν συνετίξῃ τὰ πρακτέα καὶ νὰ τοῦ χαρίξῃ πλῆθος γνώσεως καὶ σοφίας (Χερουβείμ γὰρ ἔβραϊστί, πλῆθος γνώσεως ἑρμηνεύεται κατὰ τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον ³¹). Τὸ ὁποῖον Χερουβείμ, ἀφ' οὗ ὁ Ἅγιος ἐτελεύτησεν, ἐφαίνετο προπορευόμενον ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας αὐτοῦ ψυχῆς καὶ ὠδήγει αὐτὴν μετὰ φωτὸς καὶ δόξης εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ βίος του ³².

36. Μεγαλώτατον ὁμως καὶ ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ εἶναι τὸ θαῦμα, ὁποῦ ἐφαίνετο εἰς τὸν παρ' ἡμῶν ἐπαινούμενον ἅγιον Συμεῶν. Διὰ τὴν εἰς αὐτὸν δὲν ἔστειλεν ὁ Θεὸς Ἀγγέλους καὶ Χερουβείμ διὰ νὰ τὸν φυλάττωσιν, οἵτινες εἶναι «πνεύματα λειτουργικὰ εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν», ὡς λέγει ὁ μακάριος Παῦλος ^{λθ}, ἀλλ' αὐτὸ ἀμέσως τὸ ἴδιον ζωαρχικὸν καὶ πανάγιον Πνεῦμα· ὁ φύσει Θεὸς καὶ Δεσπότης ὄλων ὁμοῦ τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔσκεπεν αὐτὸν καὶ ἐφύλαττε διὰ τῆς φωτοφόρου Χάριτός Του καὶ πάντοτε μὲν, ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα ὅταν ὁ Ἅγιος εὕρισκόμενος ὡς ἱερεὺς μέσα εἰς τὸ ἄδυτον βῆμα ἐλειτούργει Θεῶ τὴν μυστικὴν καὶ ἀναίμακτον ἱερου-

γίαν· ἡ γὰρ φωτεινὴ νεφέλη ἐκείνη, ὁποῦ τότε τὸν ἐσκέπαζε καὶ ὄλον αὐτὸν ἀπὸ κάθε μέρος περιελάμβανε, καθὼς ἀναφέρει ὁ βίος του ³³, ἡ παντοδύναμος καὶ φωτοπάροχος χάρις τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιῦ Πνεύματος ἦτον. Ὅθεν καὶ ἀπὸ αὐτὴν τοσοῦτον ὁ Ἅγιος ἐλαμπρύνετο καὶ ψυχῇ καὶ σώματι, καὶ νοῦ καὶ καρδίᾳ, ὥστε ὁποῦ τὸ θεῖον καὶ ἱερόν του πρόσωπον ἠκτινοβόλει καὶ ἦστροπεν, ὡσὰν ἄλλος δεύτερος ἥλιος. Διὸ κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ αὐτὸ ἀκλινῶς, καθὼς δὲν δύναται νὰ βλέπῃ οὔτε τὸν ἥλιον. Ὡ δόξαι! Ὡ μεγαλεῖα! Ὡ ὑπερφυῆ καὶ οὐράνια χαρίσματα τοῦ ἱεροῦ Συμεῶνος, τὰ ὁποῖα βυθίζουσι κάθε νοῦν καὶ κάμνουσιν

ἄλαλον κάθε γλῶσσαν!

37. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, οἱ τοῦ πονηροῦ αἰῶνος χριστιανοὶ καὶ μοναχοί, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡμεῖς τὰ ἐκτρώματα τῶν χριστιανῶν καὶ μοναχῶν, τί νὰ κάμωμεν; Ἡ τί νὰ μεταχειρισθῶμεν διὰ νὰ εὐαρεστήσωμεν τῷ Θεῷ καὶ νὰ σωθῶμεν; Ἄς μιμούμεθα τὸ παράδειγμα τῆς θεαρέστου ζωῆς καὶ πολιτείας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐσυναχθημεν σήμερον νὰ ἐορτάσωμεν τὴν σεβασμίαν του μνήμην, ὄχι τόσον διὰ νὰ τιμῶμεν αὐτόν, διατι εἰς αὐτὸν ἀρκεῖ ἡ ὑπερκόσμιος τιμὴ καὶ δόξα ὅπου ἀπολαμβάνει εἰς τὰ οὐράνια, καὶ προσθήκην τιμῆς καὶ δόξης περισσοτέρας ἀπὸ ἡμᾶς δὲν χρειάζεται· ἀλλ' ἐορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἱεροῦ Συμεῶνος διὰ νὰ ὠφεληθῶμεν ἡμεῖς μὲ τὴν μίμησιν τοῦ κατὰ Θεὸν αὐτοῦ βίου· οὕτω γὰρ μᾶς παραγγέλλει ὁ μέγας Βασίλειος· «Ἀρκεῖ τοίνυν ἡ μνήμη πρὸς ὠφέλειαν δινηνεκῆ. Οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις χρεῖα προσθήκης εἰς εὐδοκίμωσιν, ἀλλ' ἡμῖν τοῖς ἐν τῷ βίῳ ἀναγκαῖα ἡ μνήμη διὰ τὴν μίμησιν. Ὡσπερ γὰρ τῷ πυρὶ αὐτομάτως ἔπεται τὸ φωτίζειν καὶ τῷ μύρῳ τὸ εὐωδεῖν· οὕτω καὶ ταῖς ἀγαθαῖς πράξεσιν ἀναγκαίως ἀκολουθεῖ τὸ ὠφέλιμον»³⁴.

38. Εἶχεν ὁ θεῖος Συμεῶν τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ τὴν τοῦ θανάτου μνήμην καὶ τῆς κρίσεως καὶ κολάσεως; Καὶ ἡμεῖς παρομοίως ἄς ἐμψυτεύσωμεν τὸν θεῖον φόβον εἰς τὰς καρδίας μας καὶ ἄς ἐνθυμούμεθα πάντοτε τὸν θάνατον, τὴν κρίσιν καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν· ἵνα διὰ μὲν τοῦ φόβου καρφώνωνται αἱ σάρκες ἡμῶν καὶ δὲν σκιρτῶσιν ἀπὸ τὰ ἄλογα πάθη, ὡς εἶπεν ὁ θεῖος Δαυὶδ—«καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου»^μ—, διὰ δὲ τῆς ἐνθυμήσεως τῶν ἐσχάτων μας ἐμποδιζόμεθα ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· «Μιμνήσκου γάρ, ψησὶν ὁ Σειράχ, τὰ ἔσχατά σου, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ' ἁμαρτήσεις»^{μα}.

39. Ἐφύλαττεν ὁ ἅγιος Συμεῶν τὰς Δεσποτικὰς ἐντολὰς διὰ τὸν μισθὸν τῆς οὐρανῶν βασιλείας; Καὶ ἡμεῖς παρομοίως διὰ τὸν αὐτὸν μισθὸν ἄς φυλάττωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου καὶ ἄς ἐργαζώμεθα εἰς τὸν νοητὸν ἀμπελῶνα τῶν Δεσποτικῶν προσαγμάτων· ἐργαζόμενοι δέ, ἄς μὴ μικροψυχήσωμεν πρὸ τῆς ὥρας καὶ τοῦ καιροῦ· ἀλλ' ἄς ὑπομένωμεν τὸ βάρος ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα ἕως ἐσπέρας, ἥτοι ἕως τέλους τῆς ζωῆς μας· καὶ τότε θέλει μᾶς δώσει ὁ οἰκοδεσπότης τέλειον τὸν μισθὸν τοῦ

κόπου μας. «Περίμενε, ὦ ἀσκητά, μᾶς συμβουλευεὶ ὁ μέγας Βασίλειος, τὸν καλῶς ὑφοῦντα καὶ μηδαμῶς μικροφύχει πρὸς τὰ παρόντα. Ἀθλητῆς γὰρ εἶ καὶ ἐργάτης τοῦ Χριστοῦ, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀθλῆσαι συνθέμενος, καὶ ὅλης τῆς ἡμέρας ὑπομεῖναι τὸν καύσωνα. Τί, μηδέπω πληρώσας τῆς ἡμέρας τὸ μέτρον, μεταδιώκεις τὴν ἄνεσιν; ἔκδεξαι τὴν ἐσπέραν, τὸ πέρας τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, ἵνα ἐλθὼν ὁ οἰκοδεσπότης τοὺς μισθοὺς σοι ἀπαριθμήσῃται· “ὀφίας γὰρ γενομένης, εἶπεν ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν”^{μβ}. οὐ μεσοῦσης ἡμέρας, οὐδὲ ἐν ἀρχῇ τῆς μισθώσεως. Περίμενον οὖν τὸ πέρας τοῦ βίου καὶ τότε κομίζει τοὺς μισθοὺς ἐπαξίως»³⁵.

40. Ἐφύλαξεν ὁ ἅγιος Συμεὼν τὰς ἐντολὰς διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ τὰς ἐντολὰς ἐντειλαμένου Θεοῦ; Καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτὸ ποιήσωμεν. **α)** Διατὶ ἔχομεν χρέος νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ἐπειδὴ αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς κατὰ τὸν ἠγαπημένον μαθητήν· «Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς»^{μγ}. **β)** Διατὶ ὁ Θεὸς καθ' ἑαυτὸν εἶναι ἄξιος καὶ ὑπεράξιος πάσης ἀγάπης καί, διὰ μόνην τὴν εἰς Αὐτὸν ἀγάπην καὶ ὄχι διὰ κανένα μισθὸν καὶ ἄλλο τέλος, πρέπει νὰ φυλάττωμεν τὰς ἐντολὰς του. Ὅθεν ἀπὸ τοιαύτην ἀγάπην παρακινούμενος ὁ Δαυὶδ νὰ φυλάττῃ τὰς θείας ἐντολὰς ἔλεγε· «Καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγάπησα σφόδρα· καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολὰς σου ἃς ἠγάπησα»^{μδ}. Ἐὰν δὲ ἡμεῖς ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον, ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη εἶναι μία ἀντιδιδομένη διάθεσις, βέβαια ἔχει ἀμοιβαίως νὰ ἀγαπήσῃ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεός, καθὼς γέγραπται περὶ τῆς Σοφίας· «Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ»^{με}.

41. Ἐγένετο ὁ Συμεὼν υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν; Ἄς σπουδάσωμεν νὰ γίνωμεν τοιοῦτοι καὶ ἡμεῖς· **α)** διατὶ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦτο ἔγενετο υἱὸς ἀνθρώπου, διὰ νὰ γίνουσι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, δίδων εἰς ὅσους ἐπίστευσαν αὐτῷ δύναμιν πνευματικὴν διὰ νὰ ἀποκτήσουσι τὴν θεῖαν υἰοθεσίαν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· «Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι»^{μς}. καὶ **β)** διατὶ κάθε γέννησις, φυσικῶς τῷ τρόπῳ, κάμνει νὰ ὁμοιάζῃ πάντοτε τὸ γεννῶν μὲ τὸ γεννώμενον. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐγεννήθημεν ἐκ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον εἶναι Θεὸς κατὰ φύσιν, διὰ μέσου τοῦ

ἀγίου Βαπτίσματος, διὰ τοῦτο χρεωστοῦμεν νὰ εἴμεθα καὶ ὅμοιοι μὲ τὸ γεννῆσαν ἡμᾶς Ἅγιον Πνεῦμα· ταῦτὸν εἶπεῖν μὲ τὸν γεννήσαντα ἡμᾶς Θεὸν καὶ ἀκολούθως νὰ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς πνευματικοὶ καὶ θεοὶ καὶ υἱοὶ Θεοῦ κατὰ χάριν, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος· «Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνεῦμά ἐστι» ^{μζ}.

42. Ἐγενεν ὁ ἱερὸς Συμεὼν ἀδελφὸς καὶ μήτηρ Χριστοῦ, ὡς ἀπεδείξαμεν; Καὶ ἡμεῖς ἄς ἐπιμεληθῶμεν τοιοῦτοι νὰ γίνωμεν· διότι δὲν εἶναι τοῦτο κανένα ἀδύνατον, ἀλλὰ ἔγινε καὶ γίνεται καὶ θέλει γίνεαι καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐὰν φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς μᾶς διδάσκει καὶ καθὼς μὲ τὴν πείραν τὸ ἔπαθεν ὁ μέγας Συμεὼν. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, καθὼς ὁ μέγας Συμεὼν κατεπάτησεν ὅλα τὰ γήϊνα πράγματα καὶ ἔγινεν ὑπεράνω αὐτῶν διὰ τῆς ἰσαγγέλου καὶ ὑπερανθρώπου πολιτείας του, καὶ οὕτως ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐνεργητικῶς εἰς τὴν καρδίαν του, τοιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς, ἐὰν καταπατήσωμεν τὰ γήϊνα καὶ γίνωμεν ἀνώτεροι τούτων, τότε δυνάμεθα νὰ λάβωμεν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καθὼς τὸ ἀποφασίζει ὁ οὐρανόφαντος Βασίλειος· ἐρμηνεύων γὰρ οὗτος τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἡσαΐου τὸ λέγον «ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ Πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν» ^{μν}, τοῦτο, λέγω, ἐρμηνεύων λέγει· «Οἱ γὰρ καταπατοῦντες τὰ γήϊνα καὶ ὑπεράνω αὐτῶν γενόμενοι, ἄξιοι τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μεμαρτύρηνται» ³⁶. Ὅλη γὰρ ἡ ἀφορμὴ διὰ τὴν ὁποίαν τὴν σήμερον ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ καὶ Μοναχοὶ δὲν ἀξιωνόμεθα τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι, διατὶ ἔχομεν προσπάθειαν καὶ ἀγάπην εἰς τὰ φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα πράγματα τοῦ παρόντος κόσμου καὶ διατὶ θαυμάζομεν αὐτὰ καὶ δὲν τὰ καταφρονοῦμεν, καθὼς εἶναι τὸ πρέπον.

43. Ὅθεν καθὼς εἶς φρόνιμος πατὴρ ἐν ὄσῳ βλέπει τὰ παιδιά του, πῶς θαυμάζουσι τὰ παραμικρὰ καὶ εὐτελεῖα πράγματα ὡσὰν τὰ κολλούρια, ψηφίδας, παίγνια καὶ τὰ ὅμοια, δὲν ἐμπιστεύεται νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ τὸν πλοῦτόν του, διατὶ, μὴ ἠξεύροντα τί ἀξίζει, καταφρονοῦσιν αὐτὸν καὶ τὸν χάνουσιν· ἀλλὰ τότε τὸν δίδει, ὅταν ἰδῇ αὐτὰ πῶς ἀπέκτησαν νοῦν ἀνδρικὸν καὶ καταφρονοῦσι τὰ παιδικὰ πράγματα· τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἐμπιστεύεται

νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν πλοῦτον τῶν χαρισμάτων του, διατὶ βλέπει ἡμᾶς πῶς, ὡσὰν τὰ ἄγνωστα παιδάρια, θαυμάζομεν τὰ προσωρινὰ καὶ μάταια ταῦτα καὶ δὲν ἀγαπῶμεν ἐκεῖνα τὰ πνευματικὰ καὶ οὐράνια, ὡσὰν ἄνδρες τέλειοι. Διατὶ ἂν μᾶς τὸν δώσῃ καταφρονοῦμεν αὐτὸν καὶ εὐκόλως τὸν χάνομεν καὶ ἐντεῦθεν κολαζόμεθα περισσότερον. Ἐτζι τὸ ἀποφασίζει ἡ εὐλαλος καὶ ῥοδὴ γλῶσσα τοῦ Χρυσοστόμου· «Ὁ τὰ παρόντα θαυμάζων, οὐκ ἂν ἀξιωθεῖν τῆς τῶν μελλόντων θεωρίας ποτέ· ὁ δὲ τούτων ὑπερορῶν καὶ οὐδὲν ἄμεινον σκιᾶς καὶ ὄνειρατος αὐτὰ διακεισθαι νομίζων, ταχέως ἐπιτεύξεται τῶν μεγάλων ἐκείνων καὶ πνευματικῶν. Ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς τότε τὸν πλοῦτον τὸν ἀνδράσι προσήκοντα, τοῖς παισὶν ἐπιδείκνυμεν τοῖς ἡμετέροις, ὅταν ἄνδρας αὐτοὺς γενομένους ἴδωμεν, καὶ τῶν παιδικῶν ὑπερορῶντας ἀπάντων· ἕως δ' ἂν ἐκεῖνα θαυμάζωσιν, ἀναξίους τούτων εἶναι νομίζομεν»³⁷.

44. Ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα ἃς ἀναγινώσκωμεν συνεχῶς τὴν ψυχοφειλεστάτην καὶ γαλακτομελίρρυτον βίβλον τοῦ Θεολόγου Συμεῶν, τὸ πρυτανεῖον τῶν ἀρετῶν, τὸ ἰατρεῖον τῶν παθῶν, τὴν ἀνάκλησιν τῆς θείας χάριτος, τὴν σάλπιγγα τῆς θεώσεως, τὴν ὁδηγίαν τῆς τελειότητος, τῆς Θεολογίας τὸ ὕψος, τῆς οἰκονομίας τὸ βάθος, τῆς δημιουργίας τὸ πλάτος, τῆς προνοίας τὸ μῆκος, τῆς νηπτικῆς φιλοσοφίας τὸ κειμήλιον, τῆς νοερᾶς προσευχῆς τὸ διδασκαλεῖον, τῶν μυστικῶν δογμάτων τὸ θησαυροφυλάκιον. Διατὶ μέσα εἰς τὴν βίβλον ταύτην, ὡσὰν μέσα εἰς καθαρὸν καθρέπτην, βλέπομεν τὴν ἀσχημίαν τῆς ψυχῆς μας, τὰ πάθη τῆς καρδίας μας, τὰς κακὰς μας κλίσεις, τὰ ἐλαττώματά μας. Καὶ ἡμεῖς ὁποῦ πρότερον ἐνομίζαμεν πῶς εἴμεθα κάποιόν τι ἐκ τῆς ἀγνωσίας καὶ οἰήσεώς μας, ἀπὸ τὴν βίβλον ταύτην ἐμάθομεν πῶς εἴμεθα τὸ οὐδέν. Ἡμεῖς ὁποῦ καυχώμεθα εἰς μόνας τὰς ἀρετὰς τὰς ἐξωτερικὰς καὶ σωματικὰς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὄργανα τῶν ἀρετῶν, ἀπὸ τὴν βίβλον ταύτην μαθάνομεν, πῶς εἴμεθα ἔξωθεν ἀπαθεῖς καὶ ἔσωθεν ἐμπαθεῖς, ἔξωθεν μοναχοὶ καὶ ἔσωθεν κοσμικοί, ἔξωθεν χριστιανοὶ καὶ ἔσωθεν ἀντιχριστιανοί, ἔξωθεν πνευματικοὶ καὶ ἔσωθεν σαρκικοί. Διατὶ δὲν ἔχομεν τὰς ἀληθινὰς ἀρετὰς, ὁποῖα εἶναι αἱ ψυχικαὶ καὶ αἱ πνευματικαί. Καὶ συντόμως εἰπεῖν, διὰ τῆς βίβλου τοῦ ἀγίου Συμεῶν ἡμεῖς, ὁποῦ πρότερον ἐφανταζόμεθα, ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν τελειότητα, μαθάνομεν πῶς δὲν ἐγγίσαμεν ἀκόμην οὐδὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τελειότητος· καὶ

έντεϋθεν μεμφόμεθα τὸν ἑαυτὸν μας καὶ ταπεινούμεθα, καὶ διὰ τῆς ταπεινώσεως ταύτης ἴσως κάμει ὁ Θεὸς εἰς ἡμᾶς ἔλεος.

45. Ἄλλ' ὦ θεοφόρε καὶ χριστοφόρε καὶ πνευματοφόρε πάτερ Συμεῶν, νέε Θεολόγε, τῶν ὁσίων τὸ καύχημα, τῶν ἱερέων τὸ σεμνολόγημα, τῶν Θεολόγων τὸ ἥδυσμα, τῆς πρακτικῆς μεθόδου τῆς νοερᾶς προσευχῆς ὁ πρῶτος διδάσκαλος, ὁ δοξάσας τὸν Θεὸν καὶ δοξασθεὶς παρὰ Θεοῦ ἐν τῇ ζωῇ σου—καὶ πολλῶ μᾶλλον δοξάσας Αὐτὸν καὶ δοξασθεὶς παρ' Αὐτοῦ μετὰ θάνατον—, ὁ ἐπίγειος ἄγγελος καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος, ἡ πνευματικὴ χαρὰ καὶ ψυχικὴ ἀγαλλίασις ἡμῶν τῶν ταπεινῶν σου δούλων καὶ ἀναξίων υἱῶν, τῶν μετ' εὐλαβείας καὶ πόθου ἑορταζόντων τὴν ἱερὰν καὶ φωτοφόρων μνήμην σου, πρόσδεξαι τὸ παρὸν ἐψύμνιον, ὁποῦ σοὶ προσφέρομεν ὡς δῶρον εὐτελὲς καὶ μικρότατον ἀντὶ τῶν μεγάλων χαρίτων, ὁποῦ παρὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς ἱερολόγου βίβλου ἀπαξάπαντες ἀπλαύσαμεν, καὶ μὴ τοῦτο κρίνης τῆς σῆς μεγαλοπρεπείας ἀνάξιον· διατὶ ἀξίως νὰ ἐπαινέσωμεν ἐσένα τὸν τοιοῦτον καὶ τηλικούτον Θεολόγον, πάντῃ ἀδυνατοῦμεν. Καὶ εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν φύλαττε ἡμᾶς διὰ τῶν πρεσβειῶν σου ἀπὸ πάσης βλάβης ψυχικῆς καὶ σωματικῆς τῶν ὀρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, δυσωπῶν ἀπαύστως τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς νὰ αἰσθανθῶμεν μυστικῶς μέσα εἰς τὴν καρδίαν μας τὰς νοερὰς ἐνεργείας καὶ σκιρτήματα καὶ μακάρια πάθη τῆς θείας χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν—φεῦ—ἀπωλέσαμεν διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ τὰ πάθη μας! Εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν λύτρωσαι ἡμᾶς διὰ τῶν δραстикῶν σου μεσιτειῶν τῆς φοβερᾶς καταδίκης καὶ αἰωνίου κολάσεως καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς τῆς αἰδίου μακαριότητος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ὃ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

(*) Διακόνου Συμεῶν Π. Κούτσα (ἐπιμέλ.), Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἐγκώμιον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, [Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν] **Νικοδήμου Μοναχοῦ τοῦ Ἀγορείτου**, Λόγος Ἐγκωμιστικὸς εἰς τὸν ἐν Ἁγίοις Ὁσίον καὶ Θεοφόρον Πατέρα ἡμῶν Συμεῶν τὸν Νέον Θεολόγον, Ἐκδοσις Μοναστικοῦ Οἴκου Πατερικῆς Διακονίας «Ἡ Ἁγία Τριάς» Ὑδρας, ἐν Ἀθήναις 1975, σελ. 81-114.

1. Νικητὰ τοῦ Σπυρίδου, Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Συμεῶν,

πρεσβυτέρου καὶ ἡγουμένου Μονῆς τοῦ ἁγίου Μάρμαντος τῆς Ξηροκέρκου, ὑπὸ Π. Igréé Hausherr S. I., ἐν *Orientalia Christiana XII*, 45 (1928), 11. (Εἰς τὸ ἔξης αἱ παραπομπαὶ εἰς τὸν βίον τοῦ Ἁγίου θὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν ὡς ἄνω ἔκδοσιν).

2. **Τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, Τὰ εὐρεθέντα ἀσκητικά...**, ὑπὸ Ἱερομονάχου Ἰωακείμ Σπετσιέρη, Ἀθῆναι 1895, ἔκδοσις Β', *Λόγος Α'* «Περὶ ἀποταγῆς καὶ μοναχικῆς πολιτείας», σελ. 1.
3. **Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος εἰς τὰ ἅγια Φῶτα, η'**, Migne P.G. 36, 344 A.
4. *Λόγος Α'*, σελ. 2-3.
5. *Βίος 2*, 10-20.
6. Πρβλ. *Βίον 3*, 1-17.
7. *Περὶ θείων ὀνομάτων δ' XIII*, Migne P.G. 3, 712 A.
8. *Λόγος ΚΔ'*, σελ. 104.
9. Πρβλ. *Κατήχησιν Α' Περὶ ἀγάπης*, S.C. 96, 228-234.
10. *Τῶν θείων ὕμνων οἱ ἔρωτες, στ' «τετράστιχα τὸν πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἐντεῦθεν δεικνύοντα ἔρωτα»*, S.C. 156, 204.
11. Μιχαὴλ Ψελλοῦ, *Εἰς Ἄσμα τῶν ἀσμάτων*, Migne P.G. 122, 600D.
12. Αὐτόθι.
13. *Βίος, 5*, 70.
14. Δοξαστικὸν τῶν ἐσπερίων τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου, ΚΣΤ' Σεπτεμβρίου.
15. *Λόγος Α'*, «Περὶ ἀγάπης, ἐλπίδος καὶ πίστεως», β' καὶ ιδ', Migne P.G. 88, 1157 C.
16. «...πάντων ἐκράτει μετὰ τοὺς θεολόγους, ὡς οἶσθα, τῶν ἄλλων, ἱερομυστῶν, ὄλος ἐκδημῶν, ὄλος ἐξιστάμενος ἑαυτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑμνούμενα κοινωνίαν πάσχω, καὶ πρὸ πάντων ὧν ἠκούετο καὶ ἐωρᾶτο, καὶ ἐγινώσκετο, θεόληπτος εἶναι, θεῖος ὕμνολόγος κρινόμενος». *Περὶ θείων ὀνομάτων γ' 11*, Migne P.G. 3, 681D-684A.
17. *Κεφάλαια γνωστικὰ ξζ'*, ἐν «Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν κ.λ.π.», Ἀθῆναι 1957⁷, τόμ. Α', σελ. 255.
18. *Λόγος Α'*, «Περὶ ἀγάπης, ἐλπίδος καὶ πίστεως», ιε', Migne P.G. 88, 1157C.
19. Βλ. τόμον *Ἀπάντων*, ἔκδοσις Βασ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1969, σελ. 364-369. Ὁ λόγος οὗτος «Μέθοδος ἱερᾶς προσευχῆς καὶ προσοχῆς» ἐξεδόθη πρωτοτύπως ὑπὸ τοῦ Igréé Hausherr S.I. ἐν *Orientalia Christiana IX*, 2 (1927), 36, σελ. 150-172, θεωρεῖται δὲ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν οὐχὶ ὡς ἔργον τοῦ ἁγίου Συμεῶν, ἀλλ' ἑτέρου ἀγνώστου ἀνδρὸς τοῦ 13ου αἰῶνος.
20. Βλ. τόμον *Ἀπάντων* σελ. 300. Παραθέτομεν κατωτέρω τὸ ἀπόσπασμα εἰς τὸ πρωτότυπον ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ J. Darrouzès, A.A. (Sources Chrétiennes 129, 320-324 Paris 1967), ἔνθα τυγχάνει κατακεχωρισμένος ὡς *1' ἠθικὸς λόγος*.

«Μακάριος ὁ τὸ φῶς τοῦ κόσμου ἐν ἑαυτῷ μορφωθὲν θεασάμενος, ὅτι αὐτὸς ὡς ἔμβρυον ἔχων τὸν Χριστόν, μήτηρ αὐτοῦ λογισθήσεται, καθὼς αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἀψευδὴς ἐπηγγεῖλατο· “Μήτηρ μου” λέγων “ καὶ ἀδελφοὶ καὶ φίλοι οὗτοί εἰσι”. Ποῖοι; “ Οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ποιῶντες αὐτόν”. “Ὡστε οἱ μὴ τηροῦντες τὰς ἐντολάς, ἑαυτοὺς τῆς τοιαύτης χάριτος ἐκουσίως ἀποστεροῦσιν, ἐπεὶ δυνατὸν τὸ πρᾶγμα καὶ ἦν καὶ ἔστι καὶ ἔσεται καὶ ἐγένετο καὶ γίνεται καὶ εἰς πάντας τοὺς τὰ προστάγματα αὐτοῦ ἐκπληροῦντας γενήσεται.

Ἴνα δὲ μὴ καταλιπόντες τοῦτο ἀμάρτυρον, ἀφ' ἑαυτῶν τι λέγειν καὶ τὰ ὄντα ἀδύνατα ὡς δυνατὰ δογματίζειν ὑποπτευθῶμεν, αὐτὸν καὶ αὐ-

θις τὸν μακάριον Παῦλον, τὸ τοῦ Χριστοῦ στόμα, εἰς μέσον παραγάγωμεν, τοῦτο παριστῶντα τρανῶς ἐν τῷ λέγειν· “Τεκνία, οὐς πάλιν ὠδίνω ἄχρις οὗ Χριστὸς μορφωθῆ ἐν ὑμῖν”. Ἐπειδὴ λέγων αὐτὸν ἢ ἐν ποίῳ τόπῳ καὶ μέρει τοῦ σώματος ἡμῶν μορφωθήσεσθαι, ἐν τῷ μετώπῳ, ἀλλὰ ἐν τῷ προσώπῳ ἢ τῷ στήθει τοῦτον λογιζέσθε; Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ ἐνδον, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν. Μὴ δὲ καὶ σωματικῶς μορφοῦσθαι αὐτὸν ὑπελάβετε; Ἄπαγε, ἀλλὰ μορφοῦται μὲν, ἀσωμάτως δὲ καὶ ὡς Θεῶ πρέπον ἐστί. Πλὴν ὡσπερ γινώσκει ἡ γυνὴ σαφῶς, ὅταν ἐγκυὸς ἐστί, ὅτι σκιρτᾷ τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς καὶ οὐκ ἂν ποτε ἀγνοήσῃ ὅτι αὐτὸ ἐνδον ἔχει ἐν ἑαυτῇ, οὕτω καὶ ὁ τὸν Χριστὸν ἔχων μεμορφωμένον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὰς κινήσεις ἧτοι ἐλλάμψεις αὐτοῦ γινώσκει καὶ τὰ σκιρτήματα ἧτοι τὰς ἀστραπὰς αὐτοῦ ὅπως οὐκ ἀγνοεῖ καὶ τὴν μὴ μὴ μορφῶσιν αὐτοῦ ἐν ἑαυτῷ καθορᾷ· οἷον τὸ φῶς τῆς λαμπάδος ἐνδοθεν ἐν τῷ κατόπτρῳ δεικνύται, οὐκ ἐν φαντάσματι ἀνυποστάτῳ καθάπερ ἐκεῖνό ἐστιν, ἀλλ’ ἐν φωτὶ ἐνυποστάτως καὶ οὐσιωδῶς δεικνύμενον, ἐν μορφῇ ἀμόρφῳ καὶ ἐν ἀνιδεῶ ἰδέα ἀοράτως ὀρώμενον καὶ ἀκατανοήτως κατανοούμενον».

- 21.** «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, αἰεὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα διὰ φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι· καὶ γίνεται βρέφος, ἑαυτὸν ἐν ἐκείνοις διαπλάττων ταῖς ἀρεταῖς· καὶ τοσοῦτον φαινόμενος, ὅσον χωρεῖν ἐπίσταται τὸν δεχόμενον· οὐ φθόνῳ σμικρύνων τοῦ οικείου μεγέθους τὴν ἔκφρασιν, ἀλλὰ μέτρῳ σταθμίζων τῶν ὁρᾶν ποθοῦντων τὴν δύναμιν. Οὕτως αἰεὶ καὶ φαινόμενος ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος τοῖς τρόποις τῶν μετοχῶν, αἰεὶ διαμένει κατὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μυστηρίου, τοῖς πᾶσιν ἀθέατος».

Κεφάλαια διάφορα Θεολογικὰ κ.λ.π., ἑκατοντὰς Α΄, η΄, Migne P.G. 90, 1181A.

(Σημ. Ὁ ἅγιος Νικόδημος ἔχει ὑπ’ ὄψει του τὸ κείμενον τῆς *Φιλοκαλίας*, ἐνθα ἡ ἀριθμησις τῶν *ἑκατοντάδων* εἶναι διάφορος).

- 22.** «Πόθεν ἐπιγινώσκει ἄνθρωπος, ὅτι ὅπως ἐβαπτίσθη καὶ Πνεῦμα Ἅγιον ἔλαβε, νήπιος ὢν ἐν τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι; Ὁ προφήτης Ἰσαΐας φησὶ πρὸς τὸν Θεόν· «Διὰ τὸν φόβον σου, Κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν, καὶ ἐτέκομεν Πνεῦμα σωτηρίας». Ὡσπερ οὖν ἢ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα γυνή, ἐκ τῶν σκιρτημάτων τοῦ βρέφους τοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ αὐτῆς, ἐπίσταται ἀψευδῶς ὅτι καρπὸν ἔλαβεν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀληθῶς Χριστιανοῦ, οὐ διὰ ῥημάτων τῶν γονέων, ἀλλὰ διὰ πραγμάτων καὶ σκιρτημάτων τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῷ καιρῷ τῶν φωτισμάτων καὶ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἀγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, μαρτυρεῖ ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβε βαπτισθεὶς».

Πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, β΄, ΒΕΠΕΣ 35, 101.

- 23.** *Βίος* 19, 19· 116, 2· 142, 10-15 καὶ ἀλλαχοῦ.

- 24.** «Ἡμέρας δὲ διαυγάσης καὶ φωσφόρου ἀνατείλαντος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, κατὰ τὸν ἐν Ἀποστόλοις Κορυφαῖον, ἔξεισι, κατὰ τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο λόγιον, ὁ ὄντως ἄνθρωπος ἐπὶ τὴν ὄντως ἐργασίαν αὐτοῦ· καὶ τῷ φωτὶ χρώμενος ὁδῶ ἀνεισιν, ἢ ἀνάγεται ἐπ’ ὄρη αἰώνια. Καὶ τῶν ὑπερκοσμίων ἐν τούτῳ τῷ φωτὶ πραγμάτων, ὧ τοῦ θαύματος, ἐπόπτης καθίσταται· μὴ διαζευγνύμενος, ἢ διαζευγνύμενος τῆς τὴν ἀρχὴν συμπροηγμένης ὕλης, ὡς οἶδεν ἡ ὁδός· οὐ γὰρ διανοίας φανταστικοῖς ἀνεισι πετεροῖς..., ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας ἀνεισιν, ἀρρήτῳ Πνεύματος

δυνάμει καὶ πνευματικῇ καὶ ἄρρητῶ ἀντιλήψει τῶν ἄρρητων ῥημάτων διακοῦει καὶ ὄρα τὰ ἀθέατα».

Πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην, ἐν Φιλοκαλίᾳ τῶν ἱερῶν Νηπιτικῶν, Ἀθήναι 1961, τόμ. Δ', σελ. 111.

25. *Περὶ θεῶν ὀνομάτων ζ', ΠΙ, Migne P.G. 3, 872B.*
26. *Λόγος 26, Εἰς ἑαυτὸν ἐξ ἀγροῦ ἐπανήκοντα, Migne P.G. 35, 1245B.*
27. *Περὶ ἀποριῶν, Migne P.G. 91, 1288D-1289A. Πρβλ. Ἀνδρέου Κρήτης, Λόγος ζ', Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου, Migne P.G. 97, 933B.*
28. *Εἰς τὸν βίον Πέτρου τοῦ Ἀθωνίτου, κ', Migne P.G. 150, 1013B.*
29. *Λόγος ΑΒ', Σπετσιέρη, σελ. 135-136.*
30. *Βλ. βίον αὐτοῦ ἐν «Μέγας Συναξαριστής...», ἔκδοσις ὑπὸ Βίκτωρος Ματθαίου, Ἰουνίου ἰθ', Ἀθήναι 1962, σελ. 247-281.*
31. *Περὶ τῆς οὐρανοῦ Ἱεραρχίας Ζ', 1, Migne P.G. 3, 205B.*
32. *Βλ. βίον αὐτοῦ ἐν «Μέγας Συναξαριστής...», ἔκδοσις ὑπὸ Βίκτωρος Ματθαίου, Ἰανουαρίου ἰθ', Ἀθήναι 1956, σελ. 373-381.*
33. *Βίος 5, 15· 19, 20· 33, 20· 36, 3.*
34. *Ὁμιλία ιη', Εἰς Γόρδιον τὸν μάρτυρα, 2, Migne P.G. 31, 492C-493A.*
35. *Ἀσκητικαὶ διατάξεις, κδ', Migne P.G. 31, 1413 AB.*
36. *Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κβ', Migne P.G. 32, 168 C.*
37. *Πρὸς Στελέχιον, καὶ περὶ κατανύξεως λόγος Β', β', Migne P.G. 47, 414.*

α. Παροιμ. 10, 7.

β. Παροιμ. 12, 8.

γ. Α' Κορινθ. 2, 9.

δ. Ματθ. 13, 52.

ε. Γαλάτ. 4, 7.

ς. Ρωμ. 8, 17.

ζ. Ματθ. 12, 49-50.

η. Β' Τιμόθ. 2, 24.

θ. Γαλάτ. 1, 10.

ι. Παροιμ. 8, 13.

ια. Ψαλμ. 111, 1.

ιβ. Ψαλμ. 110, 10.

ιγ. Παροιμ. 15, 33.

ιδ. Ματθ. 20.

ιε. Ματθ. 20, 8.

ις. Ἐβρ. 11, 26.

ιζ. Ἰωάν. 15, 14.

ιη. Ἰωάν. 15, 15. Πρβλ. 10, 24.

ιθ. Ρωμ. 8, 35.

κ. Ἄσμα 5, 8.

κα. Ἄσμα 3, 4.

κβ. Ἰωάν. 15, 13.

κγ. Ἄσμα 8, 6.

κδ. Ρωμ. 8, 14.

κε. Ἰωάν. 8, 35.

- κς.** Ρωμ. 8, 17.
κζ. Ίωάν. 8, 34-36.
κη. Ρωμ. 8, 15.
κθ. Έβρ. 2, 16-17.
λ. Ίωάν. 7, 5.
λα. Ρωμ. 8, 29.
λβ. Ίωάν. 20, 17.
λγ. Ρωμ. 8, 17.
λδ. Α΄ Κορινθ. 15, 24.
λε. Έβρ. 2, 10.
λς. Λουκ. 8, 21.
λζ. Γαλάτ. 4, 19.
λη. Ησαΐου 26, 17-18.
λθ. Έβρ. 1, 14.
μ. Ψαλμ. 118, 120.
μα. Σοφία Σεργάχ 7, 36.
μβ. Ματθ. 20, 8.
μγ. Α΄ Ίωάν. 4, 19.
μδ. Ψαλμ. 118, 47.
με. Παροιμ. 8, 17.
μς. Ίωάν. 1, 12.
μζ. Ίωάν. 3, 6.
μη. Ησαΐου 42, 5.